



2007 РІЧНИЙ ЗВІТ

З М І С Т

Вступне слово	3
1 Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності	5
2 Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності	9
2.1. Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності	9
2.2. Внесення до державних реєстрів відомостей щодо розпорядження майновими правами на об'єкти промислової власності	19
2.3. Реєстрація авторського права на твори науки, літератури і мистецтва	22
3 Захист прав у сфері інтелектуальної власності	25
3.1. Захист прав на об'єкти промислової власності в адміністративному порядку	25
3.2. Захист прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку	25
3.3. Захист авторського права і суміжних прав	26
3.4. Діяльність організацій колективного управління	26
3.5. Контроль за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної власності	29
4 Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності ..	32
4.1. Інформаційне забезпечення процесу експертизи заявок на об'єкти промислової власності. Комплектування фондів патентної документації	32
4.2. Міжнародні класифікації	34
4.3. Офіційні та інформаційні видання	35
4.4. Впровадження нових інформаційних технологій	37
4.5. Розвиток інтернет-ресурсів державної системи правової охорони інтелектуальної власності	38
5 Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	40
5.1. Вступ України до СОТ	40
5.2. Інтеграція до ЄС	41
5.3. Співробітництво з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності	42
5.4. Співробітництво з Європейським патентним відомством	43
5.5. Співробітництво з країнами СНД	43
5.6. Двостороннє співробітництво	44
5.7. Співробітництво організацій колективного управління	45
6 Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності. Стимулювання творчої активності	47
6.1. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців	47
6.2. Науково-практичні конференції та семінари	49
6.3. Стимулювання творчої діяльності	52
Додатки	54

Офіційне видання Державного департаменту інтелектуальної власності

Адреса: вул. Урицького, 45, м. Київ, МПС, 03680, Україна
тел.: (+38044) 494-06-06,
факс: (+38044) 494-06-56
www.sdip.gov.ua

© Державний департамент інтелектуальної власності, 2008



2007 рік був знаменним для Державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні — виповнилося 15 років від дати її створення. У рамках відзначення цього заходу офіційно відкрито Музей правової охорони інтелектуальної власності, експозиція якого відображає процеси становлення та розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Сьогодні є всі підстави вважати, що за 15-річний період функціонування Державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні забезпечене конституційне право кожного громадянина на результати своєї інтелектуальної діяльності: створено нормативно-правову базу у сфері інтелектуальної власності, яка відповідає міжнародним нормам, розроблено ефективні механізми реалізації правових норм, сформовано дієздатну інфраструктуру, що забезпечує реалізацію державної політики у цій сфері.

Із задоволенням представляю підсумки нашої діяльності за 2007 рік.

Як і в попередні роки, збільшувалася кількість поданих заявок і зареєстрованих охоронних документів на об'єкти промислової власності, а також загальна кількість реєстрацій щодо розпорядження майновими правами на об'єкти промислової власності на підставі договорів.

Минулий рік був активним періодом підготовки України до вступу до СОТ. У зв'язку з цим ми проаналізували практику іноземних держав-членів СОТ щодо сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, і, враховуючи зміни соціально-економічного стану в країні, врегулювали відносини стосовно сплати зборів у нашій державі. Розв'язання цього питання сприятиме вступу України до Світової організації торгівлі.

У звітному періоді особливо важливою для нас була діяльність з удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, зокрема врегулювання за Цивільним та Кримінальним кодексами

України питань знищення контрафактної продукції, розробка проекту Закону України з врегулювання спірних питань щодо співвідношення торговельних марок та географічних зазначень походження товарів, здійснення комплексу заходів для забезпечення правової охорони інтелектуальної власності в рамках підготовки і проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу. Всі ці питання є підґрунтям вступу України до СОТ як рівноправного партнера.

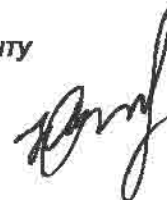
Фахівцями системи здійснено значний обсяг робіт з удосконалення патентно-інформаційного забезпечення вітчизняних і зарубіжних користувачів. Щоб максимально задовольнити їхні потреби розширено асортимент патентно-інформаційних послуг. Так, для оперативного доступу до патентної документації України розроблено та підключено до мережі Інтернет десять баз даних, що містять інформацію про ОПВ. Дев'ятьма з них можна користуватися безоплатно.

Варто зазначити також, що в Україні започатковано систему регулювання методичних та організаційних засад визначення ринкової та інших видів вартості майнових прав інтелектуальної власності, встановлення особливості оцінки об'єктів інтелектуальної власності.

Переглядаючи сторінки Звіту ви переконаєтеся, що сьогодні в Україні існує законодавча база та задіяні відповідні механізми ефективної боротьби з піратством. Значно посилено контроль за виробництвом і розповсюдженням аудіо- і відеопродукції, вітчизняні та іноземні правовласники об'єднуються для легального виробництва дисків для лазерних систем зчитування. Все це засвідчує, що в нашій державі створюються умови, які забезпечуватимуть захист авторського права і суміжних прав на міжнародному рівні.

Усвідомлюючи роль інтелектуальної власності у процесах подальшого розвитку економіки нашої держави ми впевнені, що досягнення Державного департаменту інтелектуальної власності у 2007 році сприятимуть активному використанню інтелектуального капіталу України та розвитку сучасного ринку інтелектуальної власності.

Голова Державного департаменту
інтелектуальної власності



Микола Паладій

1 Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності

Сьогодні кожна сфера суспільного життя потребує врегулювання питань, пов'язаних із забезпеченням правової охорони інтелектуальної власності. Глобалізація світової економіки та міжнародні події, учасницею яких є й Україна, зумовлюють основні вектори розвитку національного законодавства.

Зважаючи на це, у 2007 р. робота Державного департаменту інтелектуальної власності (далі — Держдепартамент) з удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності переважно здійснювалася за такими напрямками, як внесення змін до нормативно-правової бази з метою забезпечення можливості входження України до світового ринку як рівноправного партнера, втілення комплексу заходів, котрі гарантуватимуть правову охорону інтелектуальної власності в контексті підготовки та проведення фінальної частини турніру чемпіонату з футболу 2012 р., а також розв'язання інших стратегічно важливих для нашої держави питань.

Наразі, невід'ємною умовою вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ) є виконання зобов'язань, взятих нашою державою в рамках переговорного процесу з цього питання.

Членами Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ (далі — Робоча група) висунуто ряд вимог щодо внесення поправок до чинного законодавства України з питань правової охорони інтелектуальної власності, зокрема стосовно його приведення у більш повну відповідність до Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угода ТРІПС) — однієї з багатьох угод СОТ.

Враховуючи зазначене вище, 31 травня 2007 р. Верховна Рада України ухвалила розроблений фахівцями Держдепартаменту Закон України «Про внесення змін до



Володимир Жаров, перший заступник голови Державного департаменту інтелектуальної власності

деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності стосовно виконання вимог, пов'язаних із вступом України до СОТ», основною метою якого є приведення законодавства України у сфері захисту прав інтелектуальної власності у відповідність до вимог статей 46 та 59 Угоди ТРІПС. Цим Законом до Цивільного (стаття 432) та Кримінального (статті 176, 177 та 229) кодексів України внесено положення стосовно знищення контрафактної продукції з метою недопущення її повторного введення в цивільний оборот, а також знарядь і матеріалів, призначених спеціально для виготовлення такої продукції.

З метою приведення режиму сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, у відповідність



до положень статей 3 та 4 Угоди ТРІПС, удосконалення існуючої системи сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, на основі набутого національного досвіду і враховуючи відповідну практику іноземних держав-членів СОТ, 19 вересня 2007 р. ухвалено постанову Кабінету Міністрів України № 1148 «Про внесення змін до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності». Цей нормативно-правовий акт затверджує єдиний механізм сплати зборів для будь-яких платників, незалежно від їх громадянства або постійного місця проживання чи місця знаходження та передбачає визначення розмірів зборів для платників з різних держав незалежно від валового національного доходу на душу населення. Такий підхід відповідає світовій практиці та зобов'язанням, взятим Україною в рамках вступу до СОТ.

Слід зазначити, що одним з проблемних питань переговорного процесу зі вступу України до СОТ, які стосувалися інтелектуальної власності, стало питання співвідношення прав на торговельні марки та географічні зазначення. Це зумовлювалося розбіжністю поглядів таких членів СОТ, як Сполучені Штати Америки та Європейський Союз внаслідок відмінності їхніх правових систем. З метою вироблення одностайної позиції, яка має бути відображена в законодавстві України, проведено ряд зустрічей з представниками цих країн.

Результатом цієї складної тривалої роботи став розроблений Держдепартаментом проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності (щодо виконання вимог, пов'язаних із вступом України до СОТ)».

Законопроект передбачає внесення змін до законів України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» та «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». У ньому відображено пропозиції європейської та американської сторін щодо співіснування торговельних марок і географічних зазначень та деяких інших питань правової охорони торговельних марок і географічних зазначень.

Також потрібно зауважити, що надзвичайно важливою подією для нашої держави стало здобуття можливості проведення в Україні та Польщі фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу. Проведення цього міжнародного заходу на належному рівні потребує надійного законодавчого забезпечення у сфері інтелектуальної власності. З цією метою Держдепартамент виконав значний комплекс робіт.

Так, 19 квітня 2007 р. Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні», в розробці якого Держдепартамент брав активну участь. Зокрема, стаття 6 Закону передбачає ряд заходів щодо забезпечення прав інтелектуальної власності УЄФА.

З метою створення правових, соціальних, економічних та організаційних умов для успішного проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу 31 жовтня 2007 р. Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 1295 «Про затвердження Державної цільової програми підготовки та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу», яка, зокрема, містить положення, пропозиції щодо яких в частині забезпечення прав інтелектуальної власності УЄФА надав Держдепартамент. Зауважимо, що п. 4 постанови передбачає необхідність розроблення і затвердження у двомісячний термін галузевих і регіональних програм підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу. На виконання цього пункту Держдепартамент підготував пропозиції до відповідної галузевої програми.

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» Кабінет Міністрів України гаран-

тує підтримку та співпрацю з УЄФА з питань організації та проведення чемпіонату, а органи виконавчої влади і місцевого самоврядування в межах своєї компетенції забезпечують та/або сприяють виконанню зобов'язань (гарантій), оформлених за регламентом УЄФА, стосовно проведення чемпіонату, зокрема вимог щодо захисту інтелектуальної власності.

З метою виконання вимог цього Закону, а також заявки Стадії II на проведення Україною та Польщею фінального турніру чемпіонату Європи 2012 р. з футболу, які Україна зобов'язалася виконати, Держдепартамент розробив проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційної ради з питань захисту прав інтелектуальної власності УЄФА при Кабінетові Міністрів України».

За проектом розпорядження пропонується створити Координаційну раду з питань захисту прав інтелектуальної власності УЄФА при Кабінетові Міністрів України, яка співпрацюватиме з відповідними структурами УЄФА, що забезпечуватиме негайне реагування на порушення прав інтелектуальної власності УЄФА та захист її прав.

Виконуючи інші стратегічно важливі завдання, зокрема ті, що стосуються механізмів реалізації державної політики національної безпеки, Держдепартамент брав участь у підготовці Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань національної безпеки і оборони та захисту інтелектуальної власності» (далі — Закон) та Концепції до цього Закону. Мета Закону — правове врегулювання та визначення повноважень Кабінету Міністрів України і Міністерства оборони України у модернізації озброєння та військової техніки Збройних Сил, надання дозволу на використання винаходу з метою забезпечення національної безпеки і оборони держави без згоди власника патенту в разі його безпідставної відмови у видачі ліцензії на використання винаходу.

Слід зазначити, що в Україні започатковано систему регулювання методичних та організаційних засад визначення ринкової та інших видів вартості майнових прав інте-



лектуальної власності, встановлення особливості її оцінки. Постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 затверджено Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», у розробці якого активну участь брали фахівці Держдепартаменту.

Стандарт є обов'язковим для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час оцінки майнових прав інтелектуальної власності, та особами, які відповідно до законодавства рецензують звіти про оцінку. Він застосовується також для визначення розміру збитків, завданих внаслідок неправомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Стандарт встановлює методичні та організаційні засади визначення ринкової та інших видів вартості майнових прав інтелектуальної власності, а також особливості оцінки зазначених об'єктів. У ньому наведені визначення і тлумачення основних понять, які використовуються в оцінці, класифіковано об'єкти оцінки, встановлено вимоги до вибору бази оцінки об'єктів права, зазначено основні методологічні підходи до оцінки таких об'єктів.

Для надання методичної допомоги суб'єктам діяльності в галузі телебачення і радіомовлення — телерадіоорганізаціям, провайдерам програмної послуги, господарська діяльність яких пов'язана з використанням об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, Держдепартамент спільно з Національною радою з питань телебачення і радіомовлення розробив Методичні рекомендації для телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги щодо викори-



стання об'єктів авторського права і суміжних прав та виплати винагороди за їх використання.

Слід також зазначити, що з метою створення ефективних організаційних та право-

вих умов для всебічної реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами, забезпечення відкритості діяльності державної системи правової охорони інтелектуальної власності, врахування громадської думки, підтримання постійного діалогу з усіма соціальними групами громадян, створення можливостей для вільного та об'єктивного висвітлення всіх процесів у сфері інтелектуальної власності засобами масової інформації протягом 2007 р. здійснювалась активна робота із забезпечення участі громадськості у вирішенні питань, зокрема, вдосконалення законодавчого забезпечення правової охорони інтелектуальної власності.

2 Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності

2.1. Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності

У 2007 р. зберігалася тенденція до збільшення кількості заявок практично на всі об'єкти промислової власності та виданих охоронних документів.

Так, протягом року до Держдепартаменту надійшло понад 50 тис. заявок на об'єкти промислової власності, тобто майже на 9% більше, ніж у попередньому році (табл. 2.1), понад як 15 тис. заявок на винаходи і корисні моделі, понад 2 тис. — на промислові зразки і 33 тис. — на знаки для товарів і послуг (у т.ч. майже 24 тис. заявок — за національною процедурою).



Алла Жарінова, директор ДП «Український інститут промислової власності»

Таблиця 2.1. Надходження заявок на об'єкти промислової власності

Об'єкт промислової власності	Кількість поданих заявок				
	2003	2004	2005	2006	2007
Винаходи	3057	5778	5592	5930	6165
20-річні деклараційні	9548	—	—	—	—
Корисні моделі	839	5232	7286	8171	8870
Промислові зразки	2310	1862	2010	2236	2147
Знаки для товарів і послуг	20151	20263	24399	29996	33266
за національною процедурою	13772	13960	16366	20813	23746
за Мадридською угодою	6379	6303	8033	9183	9520
Топографії ІМС	—	2	2	—	9
Кваліфіковане зазначення походження товарів	8	1	2	2	6

Винаходи

У 2007 р. до Держдепартаменту надійшло 6165 заявок на винаходи (табл. 2.2, рис. 2.1).

Активність національних заявників у звітному році практично залишилася на рівні попереднього. Активність іноземних заявників у поданні заявок на винаходи продовжувала зростати. Кількість заявок, поданих іно-

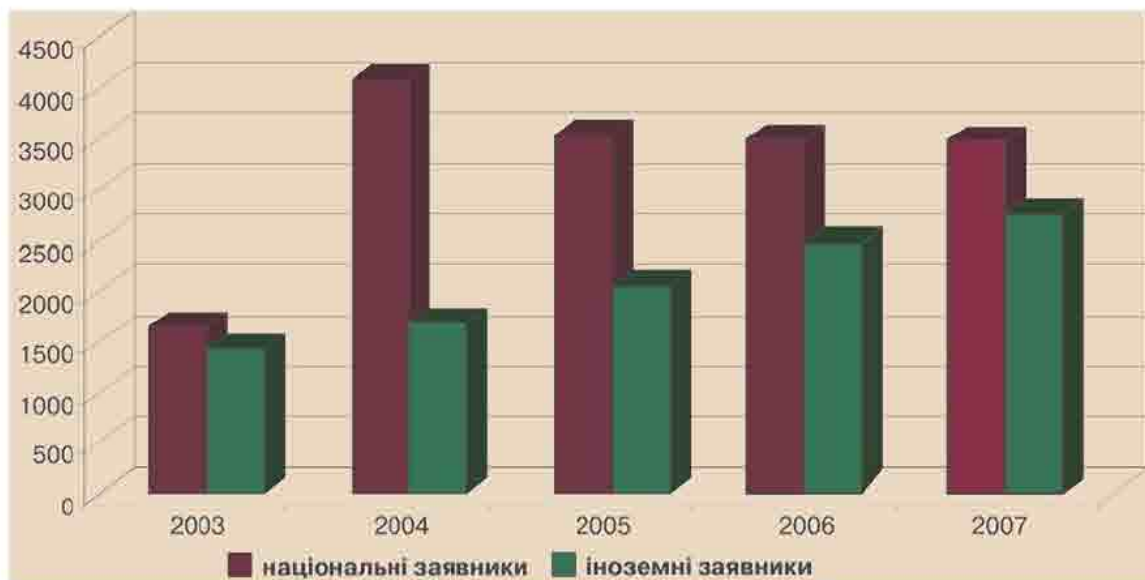
земними заявниками, збільшилася на 11%, у т.ч. за процедурою РСТ — на 12%. Частка заявок від іноземних заявників у 2007 р. становила 44% від загальної кількості заявок (проти 41% у 2006 р. та 37% у 2005 р.).

У 2007 р. до Держдепартаменту як відомства-одержувача надійшло 83 заявки від національних заявників для патентування

Таблиця 2.2. Надходження заявок на винаходи

Показник	Кількість поданих заявок				
	2003	2004	2005	2006	2007
Заявки на патенти на винаходи	3057	5778	5592	5930	6165
За національною процедурою	1774	4356	3842	3788	3768
від національних заявників	1630	4086	3535	3472	3440
від іноземних заявників	144	270	307	316	328
За процедурою РСТ	1283	1422	1750	2142	2397
в т.ч. від національних заявників	6	4	3	2	—
Заявки на деклараційні патенти на винаходи	9548	—	—	—	—

Рис. 2.1. Динаміка надходження заявок на видачу патентів на винаходи



винаходів за процедурою РСТ в іноземних державах.

Найактивнішими серед іноземних заявників були заявники зі США (748 заявок), Німеччини (512 заявок), Франції (173 заявки), Швейцарії (152 заявки), Бельгії (102 заявки), Швеції (95 заявок), Сполученого Королівства (93 заявки), Італії (87 заявок), Нідерландів (82 заявки), Російської

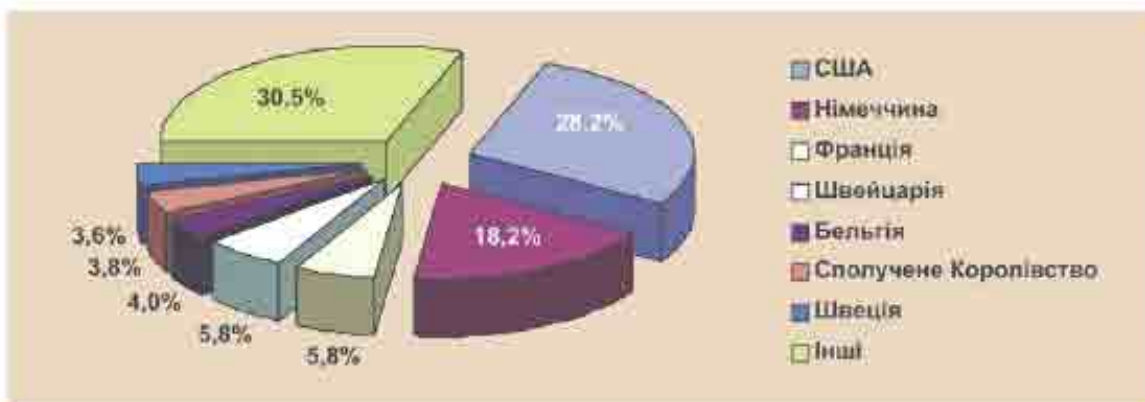
Федерації (81 заявка) та Японії (80 заявок) (додатки, 1).

Розподіл заявок на винаходи, що надійшли від іноземних заявників за процедурою РСТ, за країнами походження наведено на рис. 2.2.

Пріоритети розподілу заявок на винаходи за класами МПК наведено у табл. 2.3.

У 2007 р. прийнято 4182 рішення за заяв-

Рис. 2.2. Розподіл заявок, поданих за процедурою PCT, за країнами походження



Таблиця 2.3. Пріоритети розподілу заявок на винаходи за класами МПК

Клас МПК	Назва класу	Кількість заявок	Національні заявники	Іноземні заявники
A6	Медицина або ветеринарія; гігієна	707 (11,5%)	214 (8,2%)	493 (18,0%)
C07	Органічна хімія	670 (10,9%)	51 (1,5%)	618 (22,7%)
A01	Сільське господарство; лісівництво; тваринництво; мисливство...	296 (4,8%)	162 (4,7%)	134 (4,9%)
G01	Вимірювання	291 (4,7%)	244 (7,1%)	47 (1,7%)
H01	Основні електричні елементи	152 (2,5%)	108 (3,2%)	43 (1,5%)
H04	Техніка електричного зв'язку	147 (2,4%)	20 (0,6%)	127 (4,6%)
B65	Транспортування; пакування; зберігання; оброблення тонких або ниткоподібних матеріалів	136 (2,2%)	50 (1,5%)	86 (3,2%)
A23	Їжа або харчові продукти; їх оброблення, не охоплене іншими класами	133 (2,1%)	81 (2,4%)	52 (1,8%)
B01	Фізичні чи хімічні процеси або устаткування взагалі	111 (1,8%)	81 (1,8%)	50 (1,8%)
C12	Біохімія; пиво; алкогольні напої; вино...	111 (1,8%)	49 (1,4%)	62 (2,3%)
E04	Наземне будівництво	97 (1,6%)	40 (1,2%)	57 (2,0%)
F16	Вузли та деталі машин	94 (1,5%)	69 (2,0%)	25 (0,8%)

ками на винаходи, в тому числі 4086 рішень про видачу патентів на винаходи і 96 — про відмову у видачі патентів. Загалом у 2007 р. завершено діловодство за 5414 заявками на винаходи.

У 2007 р. видано 4058 патентів на винаходи. Крім того, видано 2 деклараційні патенти за заявками, що надійшли до 1 січня 2004 р. На ім'я іноземних заявників у 2007 р. видано 1440 патентів (табл. 2.4, рис. 2.3).

Найбільше патентів видано на ім'я заявників з Німеччини — 322 (22,4%), США — 265

(18,4%), Франції — 174 (12,1%), Швейцарії — 79 (5,5%), Російської Федерації — 67 (4,7%), Швеції — 59 (4,1%), Нідерландів — 51 (3,5%) та Сполученого Королівства — 42 (2,9%).

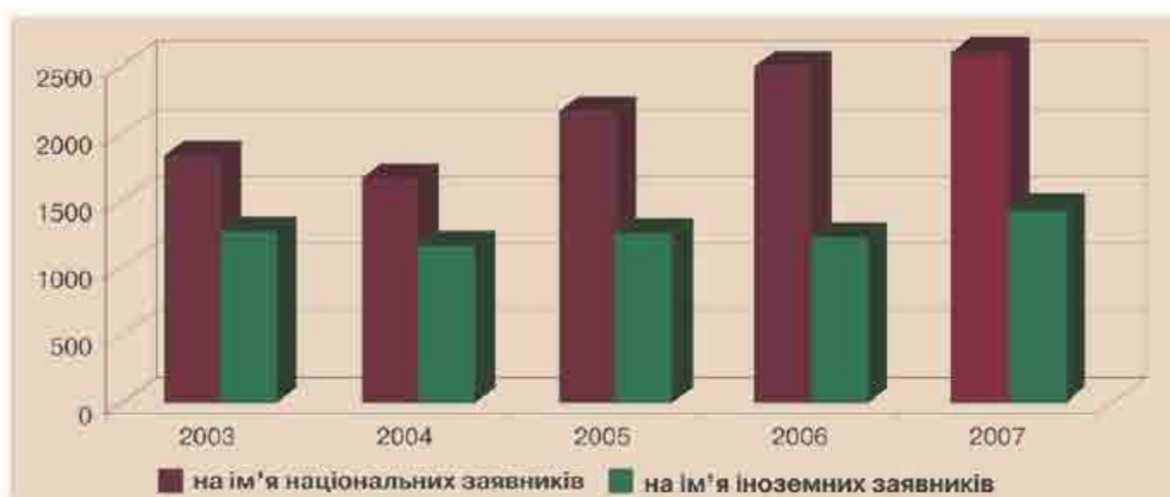
Пріоритети розподілу патентів на винаходи за класами МПК наведено у табл. 2.5.

Станом на 1 січня 2008 р. до Державного реєстру внесено 86185 патентів на винаходи, з них є чинними 7840 деклараційних патентів та 20728 патентів на винаходи (табл. 2.6).

Таблиця 2.4. Видача патентів на винаходи

Показник	Кількість виданих патентів				
	2003	2004	2005	2006	2007
Видано:					
патентів на винаходи	3113	2838	3433	3698	4058
на ім'я національних заявників	1837	1669	2171	2495	2618
на ім'я іноземних заявників	1322	1276	1169	1262	1440
деклараційних патентів на винаходи	7870	7069	286	7	2

Рис. 2.3. Динаміка видачі патентів на винаходи



Таблиця 2.6. Пріоритети розподілу патентів на винаходи за класами МПК

Клас МПК	Назва класу	Кількість патентів	На ім'я національних заявників	На ім'я іноземних заявників
A 61	Медицина або ветеринарія; гігієна	723 (17,8%)	236 (9,0%)	487(33,8%)
A01	Сільське господарство; лісівництво; тваринництво; мисливство...	335 (8,3%)	218 (8,3%)	118 (8,2%)
G01	Вимірювання	291 (7,2%)	271 (10,4%)	20 (1,4%)
C07	Органічна хімія	225 (5,5%)	47 (1,8%)	178 (12,4%)
B01	Фізичні чи хімічні процеси або устаткування взагалі	129 (3,2%)	80 (3,1%)	49 (3,4%)
H01	Основні електричні елементи	99 (2,4%)	91 (3,5%)	8 (0,6%)
F16	Вузли та деталі машин	94 (2,3%)	76 (2,9%)	18 (1,3%)
E21	Буріння ґрунту та гірських порід; гірнича справа	92 (2,3%)	84 (3,2%)	8 (1,3%)

Таблиця 2.6. Кількість чинних патентів на винаходи

Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2007 р.	32438
в т.ч. деклараційних	14204
Видано патентів на винаходи у 2007 р.	4060
Кількість патентів, що втратили чинність у 2007 р.	7930
Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2008 р.	28568
в т.ч. деклараційних	7840

Корисні моделі

У 2007 р. кількість заявок на корисні моделі збільшилася на 9%. Надійшло 8870 заявок, з них 8745 (98,6%) — від національних заявників (табл. 2.7, рис. 2.4).

Лідером серед іноземних країн-заявників залишається Російська Федерація, частка

заявок якої становить 45,6%. Розподіл заявок на корисні моделі від іноземних заявників наведено на рис. 2.5.

Найбільше заявок на корисні моделі надійшло за класами: А 61 (Медицина або ветеринарія; гігієна) — 1642 заявки, з них 367 нале-

Таблиця 2.7. Надходження заявок та видача патентів на корисні моделі

Показник	2003	2004	2005	2006	2007
Надійшло заявок:	839	5232	7286	8171	8870
від національних заявників	775	5141	7156	8027	8745
від іноземних заявників	64	91	130	144	125
Видано патентів:	672	1853	7467	8268	9215
на ім'я національних заявників	610	1811	7341	8127	9094
на ім'я іноземних заявників	62	42	126	141	121

Рис. 2.4. Надходження заявок та реєстрація патентів на корисні моделі

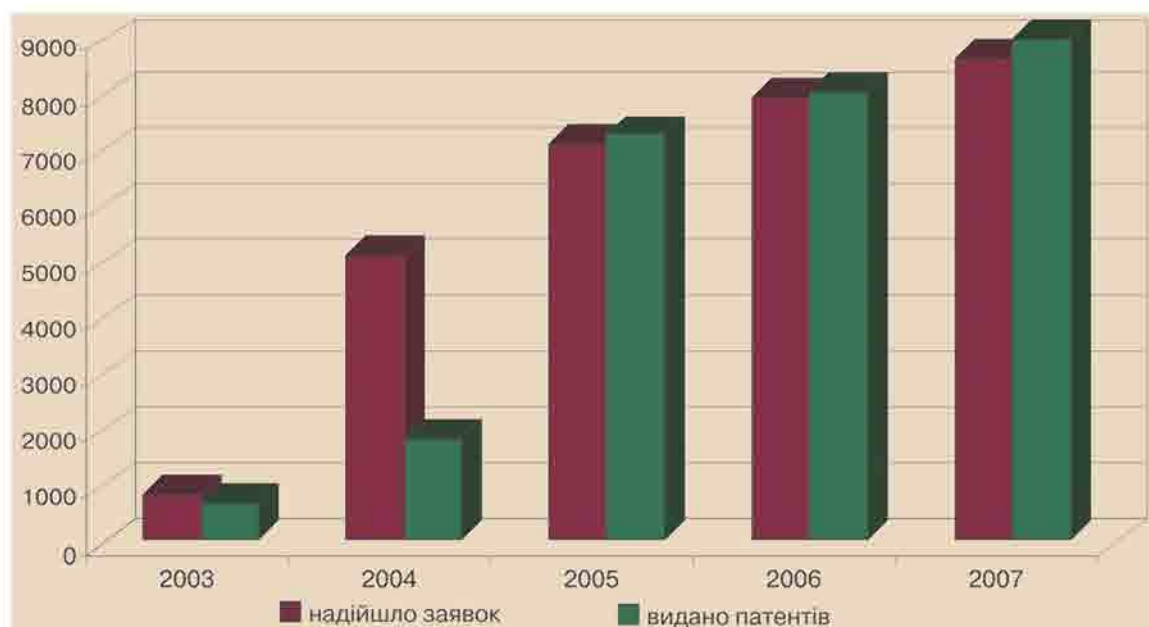
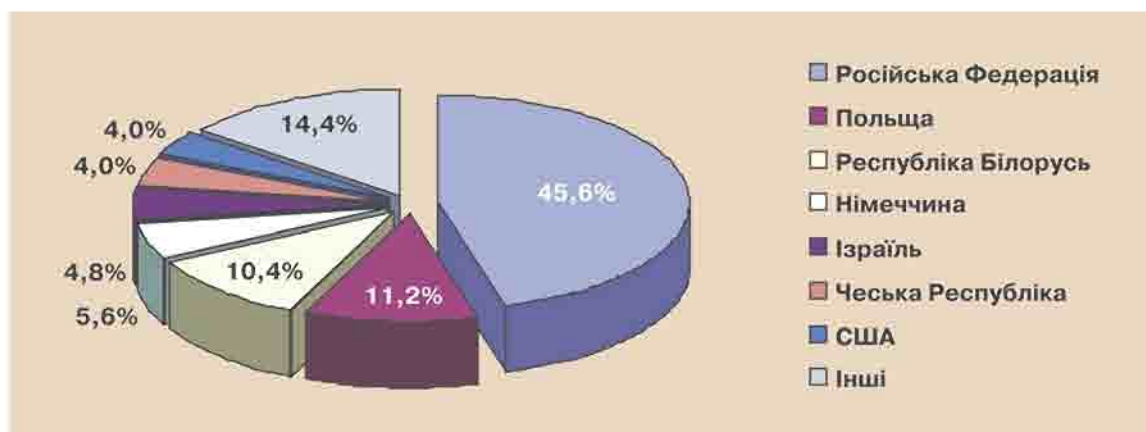


Рис. 2.5. Розподіл заявок на корисні моделі від іноземних заявників за країнами походження



жить до підкласу A61K (Препарати для медичних, стоматологічних та гігієнічних цілей), G01 (Вимірювання; випробовування) — 687, A01 (Сільське господарство; лісівництво; тваринництво; мисливство...) — 514, A23 (Їжа або харчові продукти, їх оброблення...) — 264, E21 (Буріння ґрунту та гірських порід) — 227, F16 (Вузли та деталі машин...) — 205, до класу H01 (Основні електричні елементи) — 199 заявок.

У 2007 р. прийнято 9035 рішень за заявками на корисні моделі, в тому числі 8975 рішень про видачу патентів і 60 — про відмову у видачі патентів. Загалом у 2007 р.

завершено діловодство за 9287 заявками на корисні моделі.

У звітному році видано 9215 патентів на корисні моделі, з них 9094 — на ім'я національних заявників (рис. 2.4). На ім'я іноземних заявників видано 121 патент, в тому числі 62 — на ім'я заявників з Російської Федерації, 10 — Польщі, 9 — Республіки Білорусь, 6 — Німеччини, по 4 — на ім'я заявників з Ізраїлю, Литви та США, а їх частка становить 81,8 %.

Станом на 01.01.2008 до Державного реєстру внесено 29041 патент на корисні моделі, з них є чинними 25210 патентів (табл. 2.8).

Таблиця 2.8. Кількість чинних патентів на корисні моделі

Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2007 р.	18489
Видано патентів на корисні моделі у 2007 р.	9215
Кількість патентів, що втратили чинність у 2007 р.	2494
Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2008 р.	25210

Промислові зразки

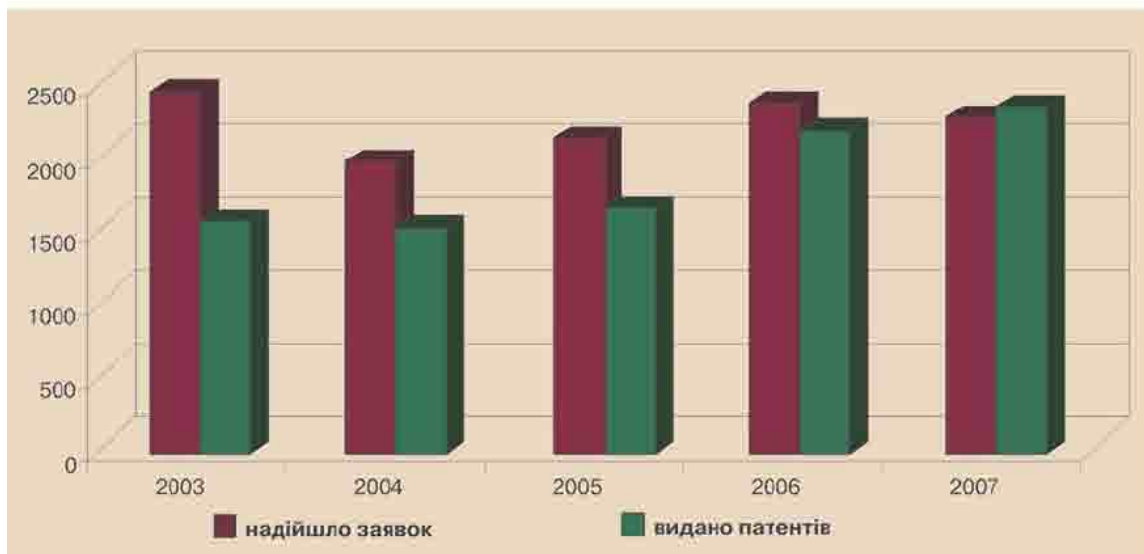
У 2007 р. надійшло 2147 заявок на промислові зразки, з яких 1746 — від національних заявників (табл. 2.9, рис. 2.6). Кількість заявок від іноземних заявників практично не змінилася, а їх частка у загальній кількості становить майже 19% (проти 18% у 2006 р.).

У 2007 р. найактивнішими серед іноземних заявників були заявники з Російської Федерації (94 заявки, 23,4%), Республіки Молдова (58 заявок, 14,5%), Польщі (35 зая-

вок, 8,7%), Китаю (24 заявки, 6,0%), Туреччини (22 заявки, 5,5%), США та Німеччини (по 19 заявок, по 4,7%), Індії (18 заявок, 4,5%), Італії (17 заявок, 4,2%), Сполученого Королівства (16 заявок, 4,0%) та Австрії (10 заявок, 2,5%).

У 2007 р. прийнято 2239 рішень про видачу патентів, 192 заявки відхилено, 68 — відкликано. Видано 2213 патентів на промислові зразки, з них 1803 — на ім'я національних заявників (табл. 2.9).

Рис. 2.6. Динаміка надходження заявок та реєстрації патентів на промислові зразки



Таблиця 2.9. Надходження заявок та видача патентів на промислові зразки

Показник	2003	2004	2005	2006	2007
Надійшло заявок:	2310	1862	2010	2236	2147
від національних заявників	2156	1673	1750	1833	1746
від іноземних заявників	154	189	260	403	401
Видано патентів:	1474	1436	1569	2061	2213
на ім'я національних заявників	1408	1348	1423	1803	1803
на ім'я іноземних заявників	66	88	146	258	410
Чинних патентів на кінець року	5722	6456	7312	8234	9659

На ім'я заявників з Російської Федерації видано 89 патентів (21,7%), Туреччини — 63 (15,4%), Польщі — 45 патентів (11,0%), США — 25 (6,1%), Японії — 20 (4,9%), Італії — 19 патентів (4,6%) та Німеччини — 15 патентів (3,7%).

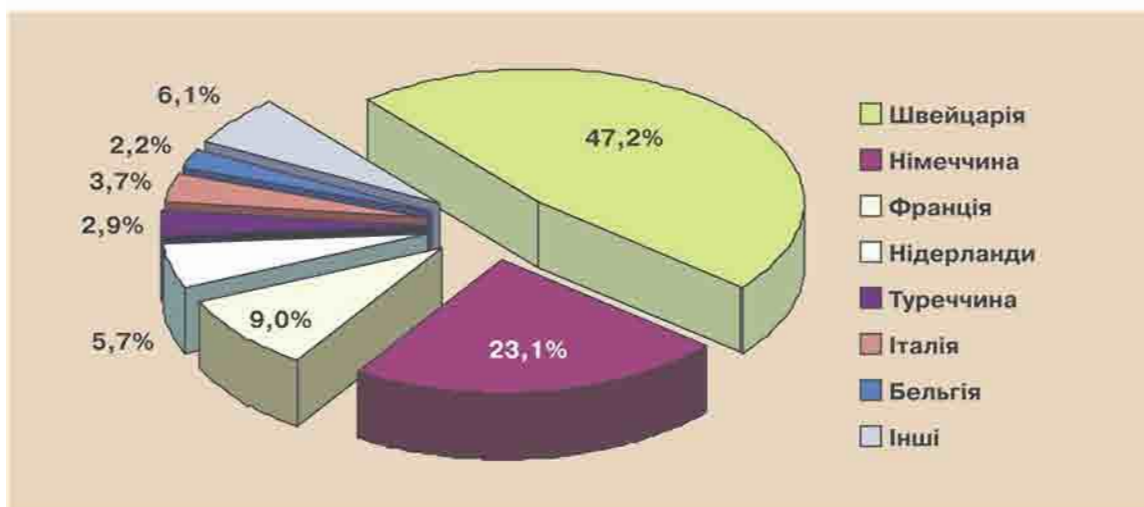
Найбільше патентів видано за класами: 19 (Канцелярське знаряддя та приладдя, мистецькі та навчальні знадобки) — 526 (23,8%), 09 (Опакування та вмістини для перевозіння або переносіння товарів) — 314 (14,2%), 11 (Прикраси) — 177 (8,0%), 25

(Будівельні блоки та елементи споруд) — 172 (7,8%), 05 (Текстильні мірні вироби, штучні та натуральні листові матеріали) — 167 (7,5%) та 06 (Мобльовання) — 107 патентів (4,8%).

Станом на 1 січня 2008 р. до Державного реєстру внесено 15593 патенти на промислові зразки, є чинними 9659 патентів.

У 2007 р. на територію України поширено дію 489 міжнародних реєстрацій за Гаазькою угодою про міжнародну реєстрацію промислових зразків (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Розподіл реєстрацій за Гаазькою угодою за країнами походження



Знаки для товарів і послуг

Національна процедура

У 2007 р. надійшло 23746 заявок на знаки для товарів і послуг. Активність національних заявників у поданні заявок порівняно з попереднім роком збільшилася на 16% (табл. 2.10, рис. 2.8).

Активність іноземних заявників у 2007 р. збільшилася на 6%. Від іноземних заявників надійшло 3858 заявок, що становить 16% від загальної кількості заявок, поданих за національною процедурою.

Найбільше заявок надійшло від заявників зі США (817 заявок, 21,0%), Російської Федерації (496 заявок, 12,9%), Швейцарії (217 заявок, 5,6%), Польщі (212 заявок, 5,5%), Сполученого Королівства (204 заявки, 5,3%), Німеччини (198 заявок, 5,1%), Кіпру (131 заявка, 3,4%), Китаю (128 заявок, 3,3%) та Японії (111 заявок, 2,9%).

У 2007 р. за національною процедурою найбільше знаків для товарів і послуг заяв-

лено за такими класами МКТП: 35, 41, 16, 05, 42, 09, 30, 29, 32, 03. Пріоритети розподілу заявок за класами від національних та іноземних заявників наведено у табл. 2.11. Національні заявники переважно заявляють знаки за класами 35, 41, 16, 42, 30, 09 та 05, іноземні заявники надають перевагу класам 05, 35, 03, 09, 16 та 30.

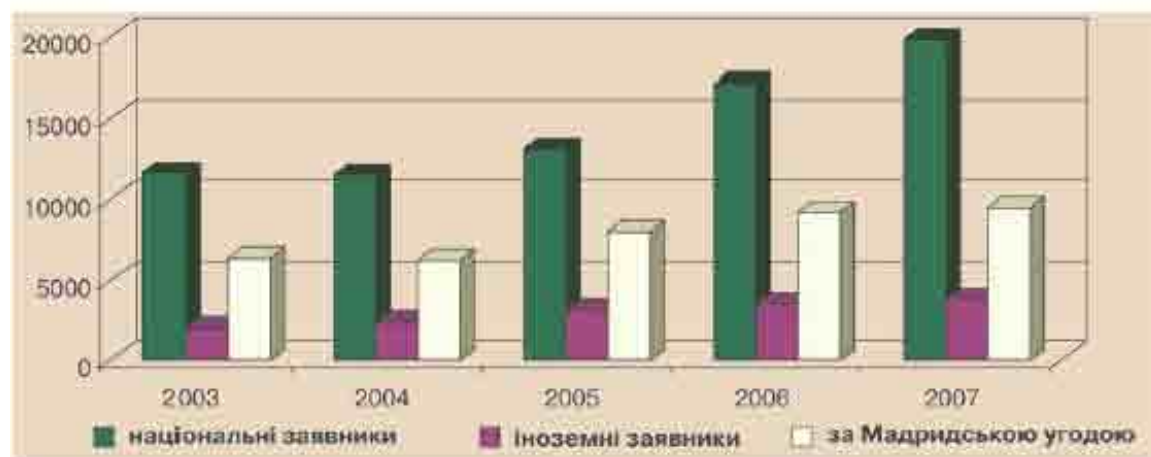
У 2007 р. прийнято 15601 рішення про видачу свідоцтв на знаки для товарів і послуг, 828 рішень про відмову у видачі свідоцтв, відкликано 3669 заявок.

У звітному році зареєстровано 15375 свідоцтв на знаки для товарів і послуг, що на 17% більше, ніж у попередньому. Із загальної кількості зареєстрованих свідоцтв 21% становлять реєстрації на ім'я іноземних заявників (табл. 2.12, рис. 2.9). На ім'я заявників зі США зареєстровано 829 свідоцтв (25,5%), Російської Федерації — 596 (18,4%), Сполученого Королівства — 171 (5,3%), Індії — 155 (4,8%), Німеччини — 145 (4,5%) та Швейцарії — 135 (4,2%).

Таблиця 2.10. Надходження заявок на знаки для товарів і послуг

Показник	2003	2004	2005	2006	2007
Надійшло заявок:	20151	20263	24399	29996	33266
за національною процедурою	13772	13960	16366	20813	23746
від національних заявників	11684	11527	13184	17170	19888
від іноземних заявників	2088	2433	3182	3643	3858
за Мадридською угодою	6379	6303	8033	9183	9520

Рис. 2.8. Динаміка надходження заявок на знаки для товарів і послуг



Таблиця 2.11. Пріоритети розподілу заявок на знаки для товарів і послуг за класами МКТД

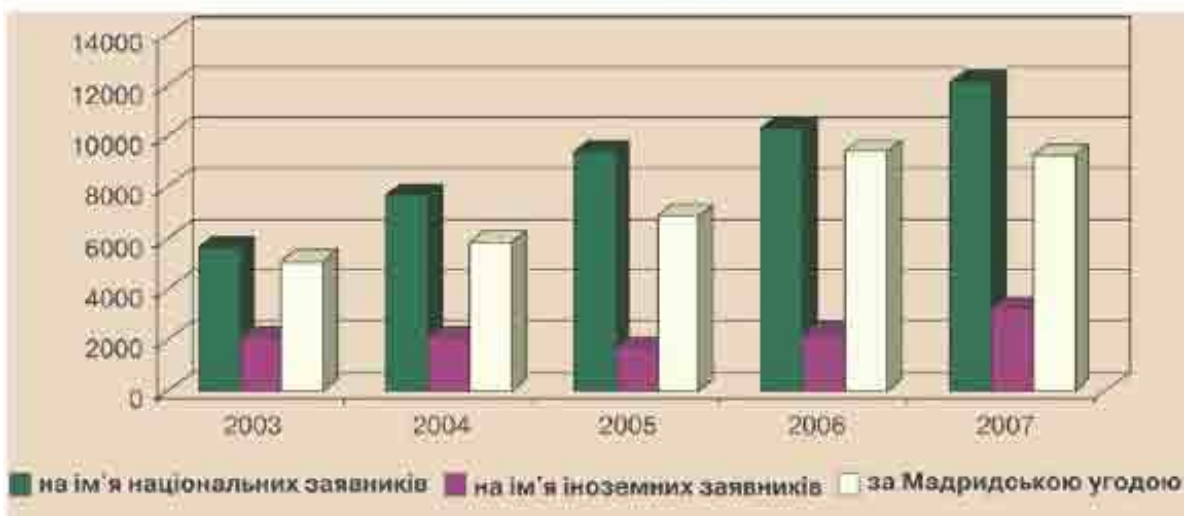
Клас МПК	Назва класу	Кількість заявлених знаків	Національними заявниками	Іноземними заявниками
35	Реклама; керування справами, ділове адміністрування...	9699 (16,7%)	8810 (18,0%)	889 (10,0%)
41	Освіта, виховування, забезпечування навчання; розваги...	3507 (6,0%)	3182 (6,5%)	325 (3,8%)
16	Папір, картон і вироби з них...	2903 (5,0%)	2501 (5,1%)	407 (4,8%)
06	Фармацевтичні, ветеринарні і гігієнічні препарати...	2639 (4,5%)	1630 (3,3%)	1009 (11,3%)
42	Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...	2545 (4,4%)	2254 (4,6%)	291 (3,3%)
09	Наукові, морські, геодезичні... прилади та інструменти...	2236 (3,9%)	1805 (3,7%)	431 (4,8%)
30	Кава, чай, какао, цукор, рис, тютюнок, сажо, замінники кави; борошно...	2184 (3,8%)	1809 (3,7%)	375 (4,2%)
29	М'ясо, риба, птиця, дичина...	1772 (3,0%)	1503 (3,1%)	269 (3,0%)
32	Пиво; мінеральні і газовані води та інші безалкогольні напої...	1508 (2,6%)	1215 (2,5%)	291 (3,3%)
03	Вибліскальні препарати та інші речовини для прання...	1255 (2,2%)	784 (1,6%)	491 (5,6%)

Таблиця 2.12. Реєстрація знаків для товарів і послуг

Показник	2003	2004	2005	2006	2007
Зареєстровано знаків:	12809	15238	18544	22530	23673
за національною процедурою	7706	9383	11645	13134	15375
на ім'я національних заявників	5636	7680	9418	10327	12130
на ім'я іноземних заявників	2070	1703	2227	2807	3245
за Мадридською угодою	5103	5853	6899	9396	8298
Чинних реєстрацій на кінець року*	34459	42327	52823	64974	78848

* не враховуючи міжнародні реєстрації

Рис. 2.9. Динаміка реєстрації знаків для товарів і послуг



Найбільше знаків у 2007 р. зареєстровано за такими класами МКТП: 35, 41, 05, 30, 16, 42, 29, 09, 32 та 03 (табл. 2.13). На ім'я національних заявників найбільше знаків зареєстровано за класами 35, 41, 16, 30 та 42. Серед знаків, зареєстрованих на ім'я іноземних заявників, найбільша кількість належить до класів 05, 35, 30, 03, 29 та 09.

Станом на 1 січня 2008 р. зареєстровано 86220 свідоцтв на знаки для товарів і послуг, є чинними 78848 свідоцтв.

Міжнародна процедура

Іноземні заявники продовжують активно подавати заявки на знаки для товарів і послуг за міжнародною процедурою (рис. 2.9). У 2007 р. з Міжнародного бюро ВОІВ надійшло 9520 міжнародних заявок, з них 7817 (82,1%) — за Мадридською угодою та 1703 — за Протоколом до Мадридської угоди.

Провідні позиції за Мадридською угодою посідають заявники з Німеччини (1930 зая-

Таблиця 2.13. Пріоритети розподілу реєстрацій знаків для товарів і послуг за класами МКТП

Клас МКТП	Назва класу	Кількість зареєстрованих знаків	На ім'я національних заявників	На ім'я іноземних заявників
35	Реклама; керування справами, ділова адміністрація...	5772 (14,9%)	5228 (16,7%)	543 (7,2%)
41	Освіта, виконання, забезпечення навчання; розваги...	2135 (5,5%)	1888 (6,0%)	249 (3,3%)
05	Фармацевтичні, ветеринарні і гігієнічні препарати...	2094 (5,4%)	1106 (3,5%)	988 (13,2%)
30	Кава, чай, какао, цукор, рис, таліока, сажо, замінивачи кави; борошно...	1987 (5,1%)	1535 (4,9%)	452 (6,0%)
16	Папір, картон і вироби з них...	1879 (5,1%)	1706 (5,6%)	274 (3,7%)
42	Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...	1728 (4,5%)	1511 (4,8%)	217 (2,9%)
29	М'ясо, риба, птиця, дичина...	1517 (3,9%)	1133 (3,6%)	384 (5,1%)
09	Наукові, морські, геодезичні... прилади та інструменти...	1465 (3,8%)	1088 (3,5%)	377 (5,0%)
32	Пиво; мінеральні і газовані води та інші безалкогольні напої...	1242 (3,2%)	836 (3,0%)	306 (4,1%)
03	Виблювальні препарати та інші речовини для прання...	1014 (2,6%)	573 (1,8%)	441 (5,9%)

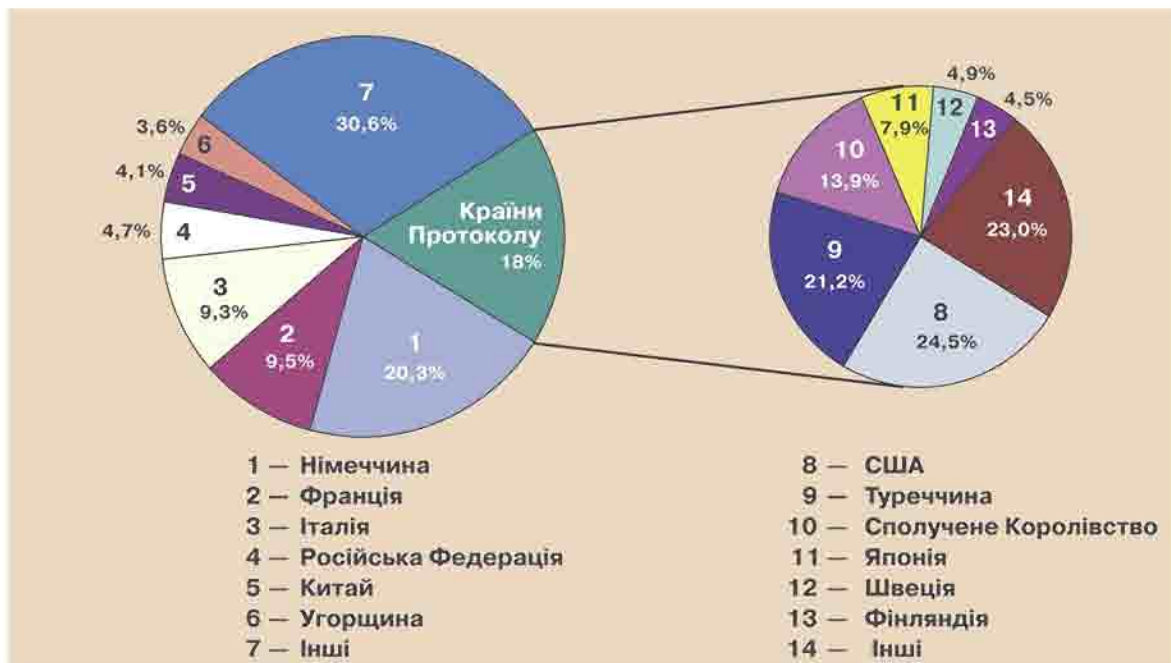
вок), Франції (904 заявки), Італії (883 заявки), Російської Федерації (448 заявок), Китаю (391 заявка), Угорщини (346 заявок), Австрії (304 заявки), Чеської Республіки (276 заявок), Нідерландів (263 заявки) та Польщі (246 заявок).

Частка заявок від заявників з цих країн становить 77% від загальної кількості заявок, поданих у 2007 р. за міжнародною процедурою (рис. 2.10).

У 2007 р. найактивніше серед держав — учасниць Протоколу до Мадридської угоди заявки з поширенням на територію України подавали США — 418 заявок, Туреччина — 361 заявка, Сполучене Королівство — 237 заявок, Японія — 135 заявок, Швеція — 83 заявки, Фінляндія — 77 заявок та Ісландія — 48 заявок (рис. 2.10).

У 2007 р. надано правову охорону 8298 міжнародним знакам (табл. 2.12, рис. 2.9).

Рис. 2.10. Розподіл міжнародних заявок, поданих за Мадридською угодою та Протоколом до Мадридської угоди, за країнами походження



2.2. Внесення до державних реєстрів відомостей щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти промислової власності

Загальна кількість реєстрацій договорів щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти промислової власності (ОПВ) у 2007 р. становила 1673, що на 23,4 % більше, ніж у попередньому (рис. 2.11), зокрема:

- 1298 реєстрацій стосуються передавання виключних майнових прав на ОПВ (77,6%);
- 321 реєстрація — видачі ліцензії на використання ОПВ (19,2%);
- 54 «відкритих» ліцензій на використання винаходів, корисних моделей та промислових зразків (3,2%).

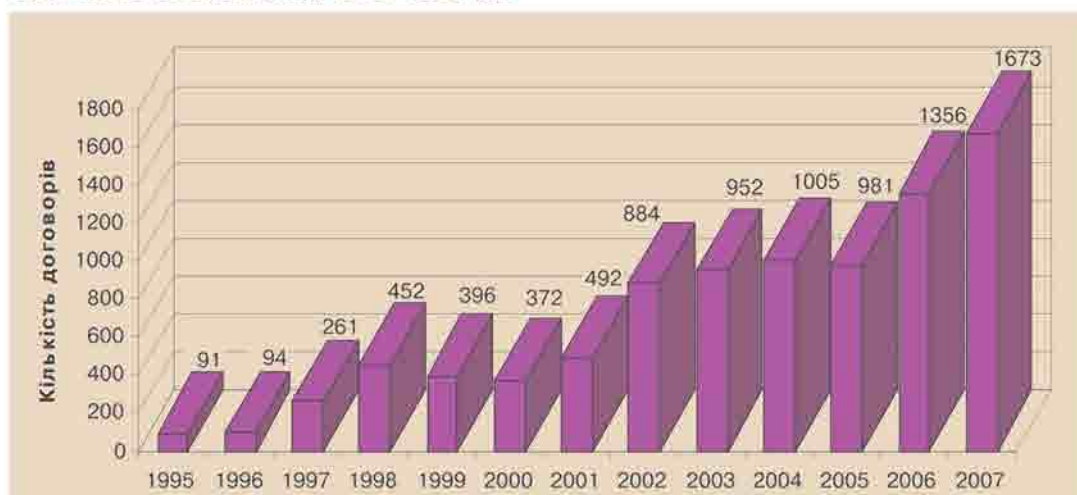
Наведені дані засвідчують, що, як і в минулому році, кількість зареєстрованих відомостей про передавання виключних майнових прав на ОПВ значно перевищує кількість внесених до державних реєстрів відомостей про видачу ліцензій.

Динаміка реєстрації ліцензійних договорів представлена на рис. 2.12.

Загалом до державних реєстрів станом на 1 січня 2008 р. внесено відомості про 9374 договори щодо розпоряджання майновими правами промислової власності, у тому числі: 2442 — на винаходи, 342 — на корисні моделі, 6036 — на знаки для товарів і послуг, 554 — на промислові зразки.

Дані про внесення до відповідних реєстрів відомостей щодо розпоряджання майнови-

Рис. 2.11. Динаміка реєстрації договорів щодо розпорядження майновими правами промислової власності у 1995–2007 рр.



ми правами промислової власності наведені в табл. 2.14.

Представлені в табл. 2.14 дані засвідчують, що у 2007 р., порівняно з минулим, дещо зменшилася кількість внесених до державних реєстрів відомостей про видачу ліцензій на використання промислових

зразків та опублікованих заяв щодо «відкритих ліцензій» на винаходи та промислові зразки.

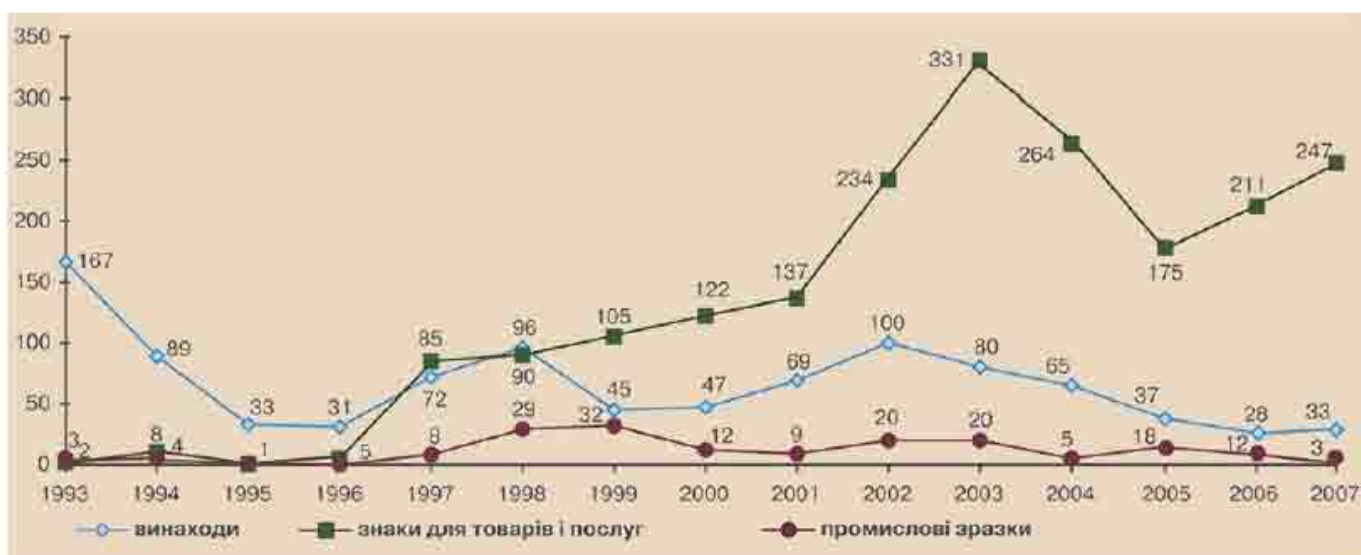
Кількість зареєстрованих ліцензійних договорів на використання винаходів збільшилася на 18,7%, корисних моделей — на 50%, знаків для товарів і послуг — на 14,6%.

Таблиця 2.14. Розподіл зареєстрованих договорів щодо розпорядження майновими правами промислової власності за об'єктами

Вид договору	Кількість реєстрацій												Всього			
	Винаходи				Промислові зразки				Знаки для товарів і послуг							
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Невиключні ліцензії	45	23	19	19	5	11	8	2	227	150	180	214	277 +3*	184 +4*	187 +12*	235 +23*
Виключні ліцензії	20	13	7	13	–	7	4	1	37	25	50	32	57 +3*	45 +6*	61 +7*	46 +15*
Одиничні ліцензії	–	1	2	1	–	–	–	–	–	–	1	1	–	1	3 +1*	2
Передача права	122	100	85	121	27	46	64	94	467	524	826	996	616 +7*	670 +27*	975 +34*	1211 +87
«Відкриті» ліцензії	39	20	49	32	1	7	10	–	–	–	–	–	40 +2	27 +17*	59 +17	32 +22*
Всього	228	157	162	186	33	71	86	97	731	699	1037	1243	990 +15*	927 +54*	1285 +71	1526 +147

* невиключна ліцензія, передача права власності, «відкрита» ліцензія на корисні моделі, відповідно

Рис. 2.12. Динаміка реєстрацій ліцензійних договорів на використання ОПВ (1993–2007 рр.)



Порівняно з 2006 р. кількість реєстрацій щодо передавання виключних майнових прав на винаходи збільшилася на 25,9%, на корисні моделі — на 60,9%, на промислові зразки — на 31,9%, на знаки для товарів і послуг — на 17%.

У 2007 р., порівняно з минулим, частка договорів про передавання виключних майнових прав на знаки для товарів і послуг, сторонами яких виступають іноземні особи, збільшилася до 26,4%. Частка ліцензійних договорів на використання зна-

ків для товарів і послуг за їх участю дещо зменшилася. Найактивнішими були фірми-власники товарних знаків із Росії, США, Німеччини.

Порівняно з 2006 р. дещо зменшилася частка договорів про передавання виключних майнових прав на знаки для товарів і послуг українськими фізичними та юридичними особами. Частка ліцензійних договорів, сторонами яких виступали українські фізичні та юридичні особи, порівняно з попереднім роком, збільшилася до 78,5% (табл. 2.15).

Таблиця 2.15. Участь українських та іноземних осіб у договорах щодо розпорядження майновими правами на знаки для товарів і послуг

Учасники договорів щодо розпорядження майновими правами	Договори про передачу виключних майнових прав				Ліцензійні договори			
	2006		2007		2006		2007	
	кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
Сторони договору — українські фізичні та/або юридичні особи	569	68,9	640	64,3	160	75,8	194	78,5
Сторони договору — іноземні особи	185	22,4	263	26,4	15	7,1	14	5,7
Власник (ліцензіар) — українська фізична та/або юридична особа, правонаступник (ліцензіат) — іноземна особа	63	7,6	75	7,5	—	—	1	0,4
Ліцензіар — іноземна особа, ліцензіат — українська фізична та/або юридична особа	9	1,1	18	1,8	36	17,1	38	15,4
Всього	826	100	996	100	211	100	247	100

Загальна кількість ОПВ, стосовно яких до відповідних державних реєстрів внесено відомості щодо передання виключних майнових прав та видачі ліцензій, у 2007 р. значно збільшилася порівняно з попереднім роком — вона становить 2961, у тому числі 271 винахід, 252 корисні моделі, 155 проми-

слових зразків та 2283 знаки для товарів і послуг.

Згідно з даними табл. 2.16, середня кількість знаків для товарів і послуг, права на які передаються за одним договором, для українських правовласників становить 1,7, для іноземців — 2,3 знака в одному договорі.

Таблиця 2.16. Порівняльні дані про внесення до реєстру відомостей щодо розпорядження майновими правами на знаки для товарів і послуг та кількість знаків для товарів і послуг, стосовно яких такі відомості внесені до реєстру (2007 р.)

Вид договору	Кількість	
	договорів	знаків для товарів і послуг
Договори про передання виключних майнових прав на знаки для товарів і послуг, в т.ч.	996	1752
від українських власників	715	1147
від іноземних власників	281	605
Ліцензійні договори на використання знаків для товарів і послуг, в т.ч.	247	531
від українських правовласників	195	374
від іноземних правовласників	52	157

2.3. Реєстрація авторського права на твори науки, літератури і мистецтва

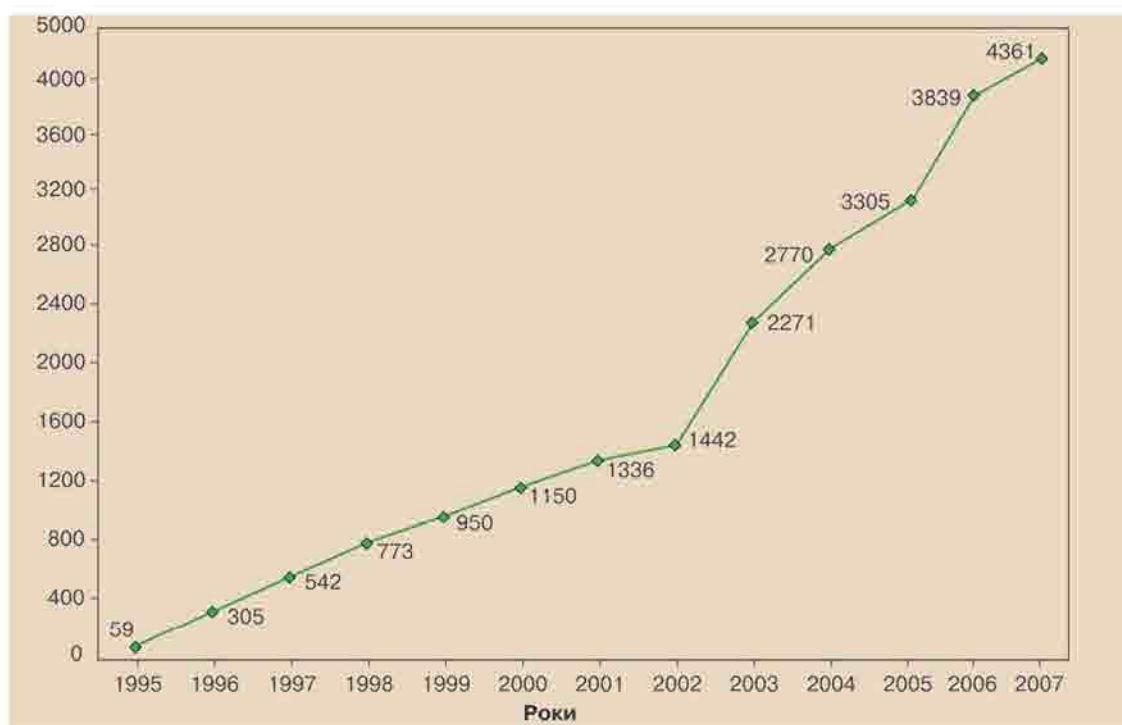
У 2007 р. здійснено 4361 реєстрацію авторського права на твір, тобто на 14% більше порівняно з попереднім (3839 реєстрацій) (рис. 2.13), що свідчить про стабільне зростання кількості реєстрацій. У 2007 р. подано 4186 заявок на реєстрацію авторського права на твір — на 5% більше, ніж у минулому (3977 заявок).

Загалом протягом звітного періоду здійснено 643 реєстрації авторського майнового права на службовий твір, що практично дорівнює даним попереднього року (642 реєстрації). Як і в 2006 р., майнові права на службовий твір переважно належать роботодавцям (605 реєстрацій). Спільну власність на службовий твір працівників, що створили твір у зв'язку з виконанням їх службових обов'язків, та роботодавців, у яких вони працюють, у 2007 р. визнано дещо в більшому обсязі порівняно з попереднім роком (відповідно, 38 проти 28 реєстрацій).

Дані розподілу реєстрацій за об'єктами авторського права підтверджують тенденцію, що склалася в попередні роки, — найбільшою є кількість реєстрацій авторського права на літературні письмові твори різного характеру (34,4%) — наукового, науково-практичного, науково-технічного, технічного, практичного, белетристичного, науково-популярного, науково-освітнього, навчального, рекламно-інформаційного; твори, створені для радіо, телебачення, кіно; твори з питань мистецтва тощо; складені (14,9%) та музичні (13,2%) твори, комп'ютерні програми (12,5%), твори образотворчого мистецтва (10,2%), ілюстрації (6,9%) (табл. 2.17).

У 2007 р. Держдепартаментом зареєстровано 185 договорів, які стосуються права автора на твір, що практично збігається з даними попереднього року (188). Зауважимо, що у 2007 р. подано 228 заявок на реєстрацію договорів, які стосуються права автора на твір, що на 2% більше, ніж у 2006 р. (186 заявок). Найбільшою є кількість

Рис. 2.13. Динаміка державних реєстрацій авторського права у 1995–2007 рр.



Таблиця 2.17. Розподіл державних реєстрацій за об'єктами авторського права (2007 р.)

Об'єкт авторського права	Кількість реєстрацій
Літературні письмові твори	2018
Складені твори	877
Музичні твори з текстом і без тексту	777
Комп'ютерні програми	732
Твори образотворчого мистецтва	597
Ілюстрації	403
Аудіовізуальні твори	94
Похідні твори	83
Креслення	68
Фотографічні твори	55
Твори, створені для сценічного показу	42
Бази даних	33
Твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва	32
Твори ужиткового мистецтва	27
Усні твори	14
Ескіз	5
Постановка твору, створеного для сценічного показу	3
Креслення, що стосуються архітектури	2
Картографічний твір	2
Обробка фольклору, придатна для сценічного показу	1



зареєстрованих договорів про передачу (відчуження) майнових прав на твір (173), при цьому 171 договір стосується повної передачі майнових прав, а 2 договори — часткової. Крім того, зареєстровано 8 дого-

ворів про передачу виключного права і 4 договори про передачу невиключного права на використання твору.

Як і в попередньому році, найактивніше заявки на реєстрацію договорів, що стосуються права автора на твір, подавали суб'єкти тих договорів, однією зі сторін яких є автори творів: зареєстровано 121 договір про передачу прав від авторів творів юридичним особам, 18 договорів — фізичним особам. Також зареєстровано 46 договорів щодо передачі прав на твори від осіб, які не є їх авторами.

Відомості про здійснені у 2007 р. реєстрації опубліковані в офіційному бюлетені Держдепартаменту «Авторське право і суміжні права» (№ 12–14 за 2007 р.) та в Каталозі державної реєстрації (11-й випуск за 2007 р.).

3 Захист прав у сфері інтелектуальної власності

3.1. Захист прав на об'єкти промислової власності в адміністративному порядку

У звітному році в Апеляційній палаті розглядалося 129 заперечень, 92 з яких надійшло у 2007 р., а 37 прийнято до розгляду в попередньому.

Подані заперечення за об'єктами промислової власності розподілилися таким чином: винаходи — 19, корисні моделі — 5, промислові зразки — 1, знаки для товарів і послуг — 67.

Проведено 104 засідання колегій Апеляційної палати, на яких розглянуто 22 заперечення стосовно рішень Держдепартаменту за заявками на винаходи, 7 — за заявками на корисні моделі, 1 — за заявою на промисловий зразок, 74 — за заявками на знаки для товарів і послуг.

У 2007 р. апелянтам направлено 93 рішення Апеляційної палати, з них 29 рішень — про задоволення заперечення повністю, 9 — про часткове задоволення, 45 — про відмову у задоволенні заперечення. Не прийнято до розгляду 10 заперечень.

У звітному році до Апеляційної палати надійшло 9 заяв про визнання знаків добре відомими в Україні. Проведено 20 засідань колегій Апеляційної палати.

Заявникам направлено 7 рішень Апеляційної палати, з них 5 — про визнання знаків добре відомими на території України, 1 рішення — про відмову у визнанні знака добре відомим. Відкликано одну заяву про визнання знака добре відомим.

3.2. Захист прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку

У 2007 р. у провадженні судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій знаходилося 357 справ, пов'язаних із захистом прав на об'єкти промислової власності, в яких одним із учасників виступали Міністерство освіти і



Заступник голови Держдепартаменту
Валентин Чеботарьов

науки України та/або Державний департамент інтелектуальної власності. Спори щодо захисту прав на об'єкти промислової власності розглядалися в судах загальної юрисдикції (103 справи), господарських (207 справ) і адміністративних (47 справ) судах. З них порушено провадження за 185 справами (у тому числі 30 адміністративними справами). У цих судових справах відбулося 1029 судових засідань.

Всі судові справи за предметом спору розподіляються таким чином:

- визнання недійсними:
 - рішень Апеляційної палати — 6;
 - свідоцтв на знаки для товарів і послуг — 155;
 - патентів на винаходи та патентів на корисні моделі — 34;
 - патентів на промислові зразки — 23;
 - договорів — 7;
- дострокове припинення дії міжнародної реєстрації в Україні — 20;

- дострокове припинення чинності свідоцтв на знаки для товарів і послуг – 19;
- про порушення прав власника охоронного документа – 35;
- визнання неправомірними дії – 14;
- визнання не чинним висновку (рішення) – 24;
- спонукання до виконання дії – 20.

Аналіз судових справ засвідчує, що більшість з них стосується такого об'єкта права інтелектуальної власності, як знаки для товарів і послуг.

Предметом таких спорів є визнання недійсними свідоцтв на знаки для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака, а також дострокове припинення дії свідоцтва на знак для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака.

3.3. Захист авторського права і суміжних прав

Протягом 2007 р. Державним підприємством «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП) у претензійному та судовому порядку розглядалося 87 справ до телерадіокомпаній, підприємств



Леонід Пашківський, директор ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав»

торгівлі, закладів громадського харчування, розважальних закладів, провайдерів програмної послуги, організаторів концертів і гастрольних заходів, імпортів обладнання та чистих носіїв, театрів, філармоній, церков та інших користувачів об'єктів авторського права стосовно їх бездоговірного використання та невиклати авторської винагороди, зокрема:

— 51 претензію;

— 36 судових справ, 26 з яких перейшли з 2006 р.

У судовому провадженні на кінець 2007 р. знаходилися 15 справ.

Крім того, ДП УААСП ініційовано 4 адміністративні провадження за статтею 512 Кодексу України про адміністративні право-

порушення щодо незаконного використання творів, по яких стосовно правопорушників винесені постанови та накладено штрафи.

За бездоговірне використання творів та невиклату авторської винагороди у 2007 р. до користувачів пред'явлено претензій на загальну суму понад 1525000 гривень та позовів на загальну суму 261688,51 гривень.

Фактично на розрахунковий рахунок ДП УААСП за рішеннями судів протягом 2007 р. надійшло 416 тисяч гривень.

У звітному році одним із проблемних питань була практична реалізація положень статті 429 Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) в частині проведення роз'яснювальної роботи з театрами щодо необхідності розмежування правових підстав для виплати винагороди штатним працівникам театрів за створення та використання службових творів у світлі вимог даної норми кодексу, яка встановлює спільне право володіння майновими правами на твір та обов'язку згідно зі статтею 445 ЦК України здійснювати виплату авторської винагороди за будь-яке використання творів авторів.

ДП УААСП у звітному періоді розроблено методичку роботи з погашення заборгованості театрами, яка активно впроваджується в повсякденній роботі агенції.

ДП УААСП підготовлено і надано пропозиції про внесення змін та доповнень до Закону України «Про авторське право і суміжні права», Закону України «Про гастрольні заходи в Україні», а також Рекомендації президії Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності».

Крім того, ДП УААСП надано 260 письмових та понад 720 усних консультацій суб'єктам авторського права, користувачам та іншим юридичним і фізичним особам.

3.4. Діяльність організацій колективного управління

Становлення та розбудова системи колективного управління в Україні, підтримка державою діяльності організацій колективного управління є одним з пріоритетних напрямків у сфері авторського права і суміжних прав.

Відповідно до законодавства управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав здійснюють організації колективного управління. Станом на 31.12.2007 р. в Україні задіяні 12 організацій колективного управління, а саме:

1. Всеукраїнське об'єднання суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права, виконавців, виробників фонограм, відеограм).

2. Громадська організація «Об'єднання правоволодарів у сфері образотворчого мистецтва та архітектурної діяльності «Статус»» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права у сфері образотворчого мистецтва та архітектурної діяльності).

3. Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав — переважно суб'єктів авторського права).

4. Об'єднання підприємств «Український музичний альянс» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав — переважно виконавців, виробників фонограм, відеограм).

5. Об'єднання підприємств «Українська ліга музичних прав» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав — переважно виконавців, виробників фонограм, відеограм).

6. Громадська організація «Агентство охорони прав виконавців» (управління на колективній основі майновими правами виконавців, суб'єктів авторського права).

7. Всеукраїнська громадська організація «Гільдія кінорежисерів "24/1"» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права в аудіовізуальній сфері).

8. Асоціація «Дім авторів музики в Україні» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права).

9. Всеукраїнська громадська організація «Автор» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права).

10. Асоціація «Гільдія виробників відеограм і фонограм» (управління на колективній основі майновими правами виробників відеограм, фонограм).

11. Всеукраїнська громадська організація «Українська авторська спілка» (управління на колективній основі майновими правами



суб'єктів авторського права, виконавців, виробників фонограм, відеограм).

12. Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнське Агентство з авторських та суміжних прав» (управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права, виконавців, виробників фонограм, відеограм).

Одним із головних напрямків діяльності організацій колективного управління є збір та розподіл винагороди за використання фонограм, відеограм, опублікованих з комерційною метою, і виконань, зафіксованих у цих фонограмах, відеограмах, у сферах публічного виконання (кафе, бари, ресторани, дискотеки тощо) та публічного сповіщення (телерадіоорганізації). Це здійснюють уповноважені організації колективного управління, а саме об'єднання підприємств «Український музичний альянс» (публічне сповіщення) та «Українська ліга музичних прав» (публічне виконання). Протягом 2007 р. вони продовжували роботу з укладення відповідних договорів з користувачами, збору та розподілу винагороди за використання фонограм (відеограм) та їх примірників, опублікованих з комерційною метою, в кафе, барах, ресторанах, нічних клубах, телерадіоорганізаціях.

Для поліпшення ситуації щодо виплати телерадіокомпаніями винагороди за використання об'єктів авторського права і суміжних прав у 2007 р. продовжила свою діяльність Робоча група з оцінки стану дотримання законодавства про авторське право і суміжні права телерадіоорганізаціями України, створена Держдепартаментом та Національною радою з питань телебачення і радіомовлення (Нацрада). Робоча група розробила Методичні рекомендації для телерадіоорганізацій щодо використання об'єктів авторського права і суміжних прав та виплати винагороди за їх використання, які відповідно до рішення Нацради від 14.02.2007 р. № 181 запропоно-

вані телерадіоорганізаціям для використання у своїй діяльності.

У сфері збору та розподілу відрахувань за відтворення в домашніх умовах творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах та їх примірниках (чисті носії та обладнання для запису), наприкінці звітного року відбулися відповідні зміни. Держдепартаментом прийнято рішення від 21.12.2007 р. про визначення уповноваженою організацією колективного управління у цій сфері об'єднання підприємств «Український музичний альянс». У 2004–2007 рр. ці функції виконувало ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав».

Відповідно до законодавства Держдепартамент здійснював нагляд за діяльністю організацій колективного управління, аналізуючи інформацію про управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав, укладення договорів, збір, розподіл та виплату зібраної винагороди. За інформацією організацій колективного управління наводимо дані про збір винагороди, які свідчать про активізацію діяльності організацій колективного управління та поступову динаміку зростання обсягів зібраної ними винагороди за використання об'єктів авторського права і суміжних прав (рис. 3.1).

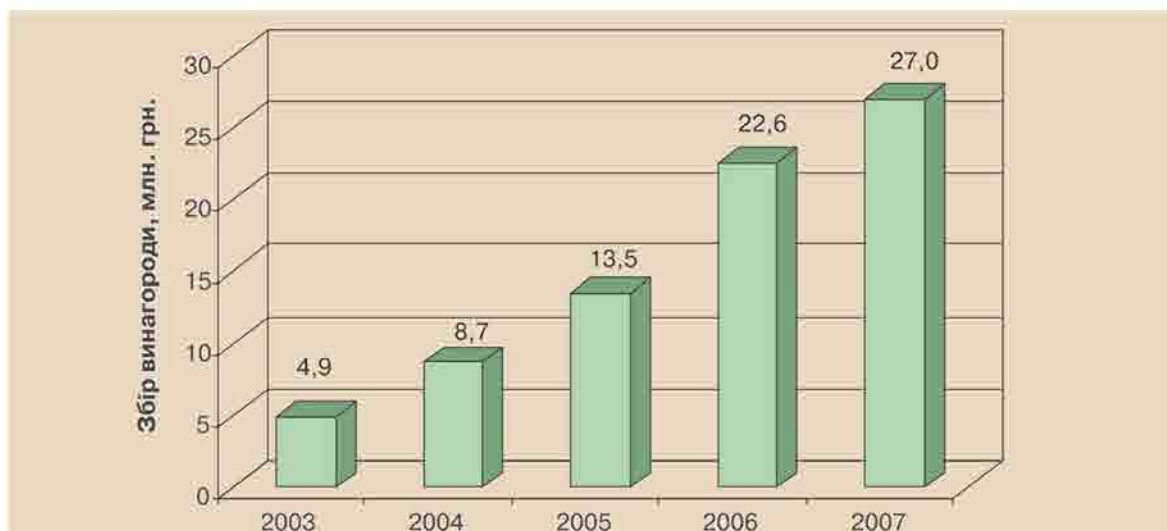
Для консолідації діяльності організацій колективного управління, спільного вирішення проблемних питань, участі організацій в обговоренні проектів відповідних нормативно-правових актів, продовжувала свою роботу Координаційна рада з питань авторського права і суміжних прав, створена при

Держдепартаменті. До її складу входять представники всіх організацій колективного управління. На засіданнях Координаційної ради розглядаються та обговорюються нагальні проблеми у сфері колективного управління. Засідання проходять відкрито, кожний з присутніх представників організацій колективного управління може висловити свою точку зору і надати пропозиції щодо врегулювання проблеми.

Відповідно до законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, Держдепартамент здійснює посередництво при вирішенні конфліктів між організаціями колективного управління, звертаючи увагу на те, що організації мають домовлятися між собою, знаходити і приймати компромісні рішення задля захисту прав та інтересів тих авторів, виконавців, інших творців, яких вони представляють, заради яких вони створені та діють. З метою посередництва Держдепартамент проводить зустрічі зі сторонами конфлікту — окремими організаціями колективного управління, а в разі неможливості оперативного розв'язання конфліктної ситуації виносить спірні питання на загальне обговорення під час чергового засідання Координаційної ради.

При Держдепартаменті створена та працює Громадська колегія, до складу якої входять представники наукових установ, громадських організацій, професійних спілок та інших об'єднань громадян, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації. Для вирішення ряду проблемних питань у сфері авторського права і суміжних

Рис. 3.1. Збір винагороди організаціями колективного управління у 2003–2007 рр.



прав у серпні 2007 р. при Громадській колегії створено відповідну секцію. До її складу увійшли представники Спілки письменників України, Спілки композиторів України, Асоціації музичної індустрії України, Музичного фонду України, організацій колективного управління.

Актуальність питань у сфері авторського права і суміжних прав засвідчують парламентські слухання «Захист прав інтелектуальної власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування», які відбулися 21 березня 2007 р. За їх результатами Держдепартамент запроваджує заходи з удосконалення системи захисту авторського права і суміжних прав в Україні відповідно до вимог законодавства, багатосторонніх міжнародних угод, міжнародного досвіду.

3.5. Контроль за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної власності

У 2007 р. здійснено ряд заходів, спрямованих на координацію зусиль правоохоронних та контролюючих органів виконавчої влади для забезпечення контролю за дотриманням норм законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Координаційна рада по боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності, створена для контролю за станом реалізації Програми скоординованих дій правоохоронних та контролюючих органів по боротьбі з незаконним виробництвом, розповсюдженням та реалізацією аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків та інших об'єктів інтелектуальної власності, а також робочі групи в регіонах за участю державних інспекторів з питань інтелектуальної власності у звітному році з метою виявлення правопорушень проводили цільові планові та позапланові (раптові) перевірки суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють виробництво, розповсюдження та реалізацію аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків та інших об'єктів інтелектуальної власності.

У 2007 р. проведено 814 перевірок (рис. 3.2), за результатами яких складено 380 протоколів про адміністративні правопорушення, відкрито 138 кримінальних справ. Вилучено контрафактної продукції на суму понад 8 млн. грн. (рис. 3.3).

Для профілактики та попередження правопорушень у сфері інтелектуальної власності державні інспектори проводять у регіонах України спеціалізовані семінари та «круглі столи» для суб'єктів господарювання, які

Рис. 3.2. Кількість проведених перевірок у розподілі за регіонами



використовують об'єкти права інтелектуальної власності, роз'яснюючи положення законодавства у цій сфері, надаючи консультації окремим фізичним та юридичним особам. За звітний період проведено 314 семінарів та «круглих столів» з питань правомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності в Україні (рис. 3.4). Велика просвітницька робота проводиться на радіо, телебаченні, у пресі.

Держдепартамент постійно контролює дотримання законодавства у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування.

Відповідно до Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» («Закон про диски») Держдепартамент як орган ліцензування у 2007 р. анулював одну ліцензію на виробництво матриць на диски для лазерних систем зчитування та видав одну ліцензію на виробництво дисків для лазерних систем зчитування заводу-виробнику з присвоєнням відповідного спеціального ідентифікаційного коду (СІД-коду), який має наноситися на прес-форму. Засновниками нового заводу-виробника дисків є українські правопласники, які легально працюють на ринку

аудіовізуальної продукції, та закордонні інвестори. Це свідчить про витіснення «піратської» продукції з ринку України, а також про створення дієвих правових механізмів захисту в цій сфері і високу довіру не тільки вітчизняних, а й іноземних інвесторів.

Загалом в Україні на підставі відповідних ліцензій здійснюють діяльність з виробництва дисків для лазерних систем зчитування вісім суб'єктів господарювання, три з яких мають ліцензії на виробництво матриць.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2006 р. № 1852 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та обсягів квот у 2007 році» Держдепартаментом протягом 2007 р. направлено 258 листів-роз'яснень імпортерам та експортерам для здійснення ними митного оформлення товарів, експорт та імпорт яких не підлягає ліцензуванню, але які класифікуються за кодами, передбаченими цією постановою.

На виконання вимог Закону про диски та постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. № 623 «Про затвердження Порядку присвоєння і нанесення на диски для лазерних систем зчитування спеціального ідентифікаційного коду та визнання спеціальних ідентифікаційних кодів, нанесених на

Рис. 3.3. Розподіл вилученої контрафактної продукції за регіонами (тис. грн.)

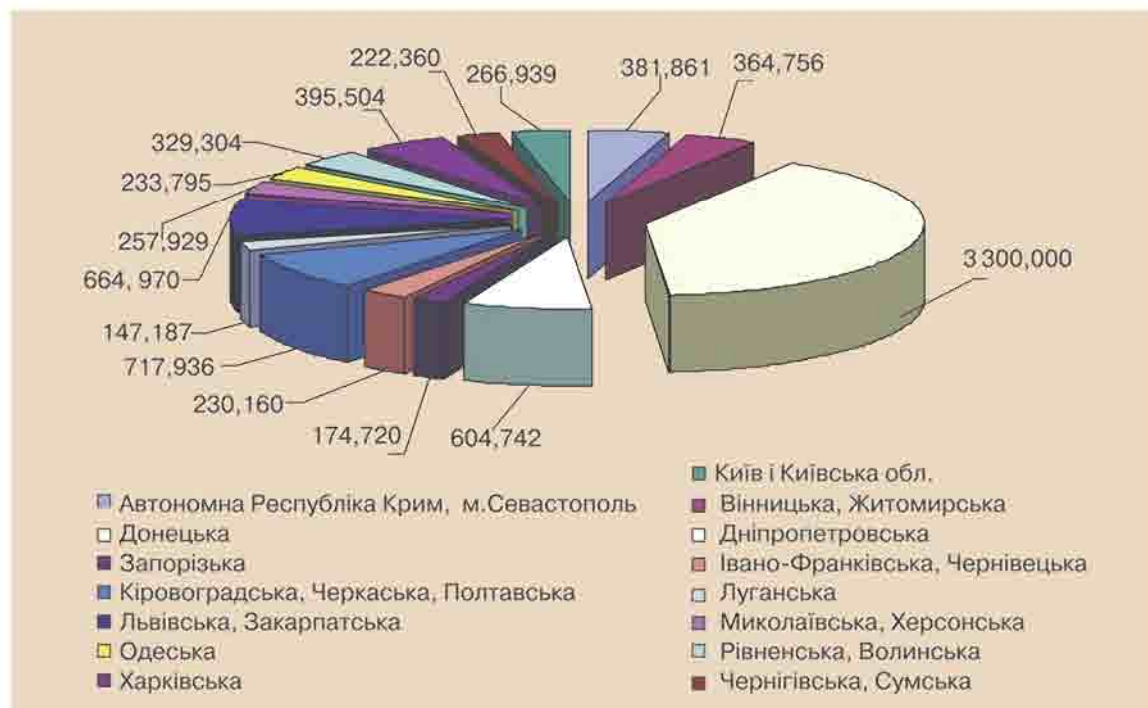
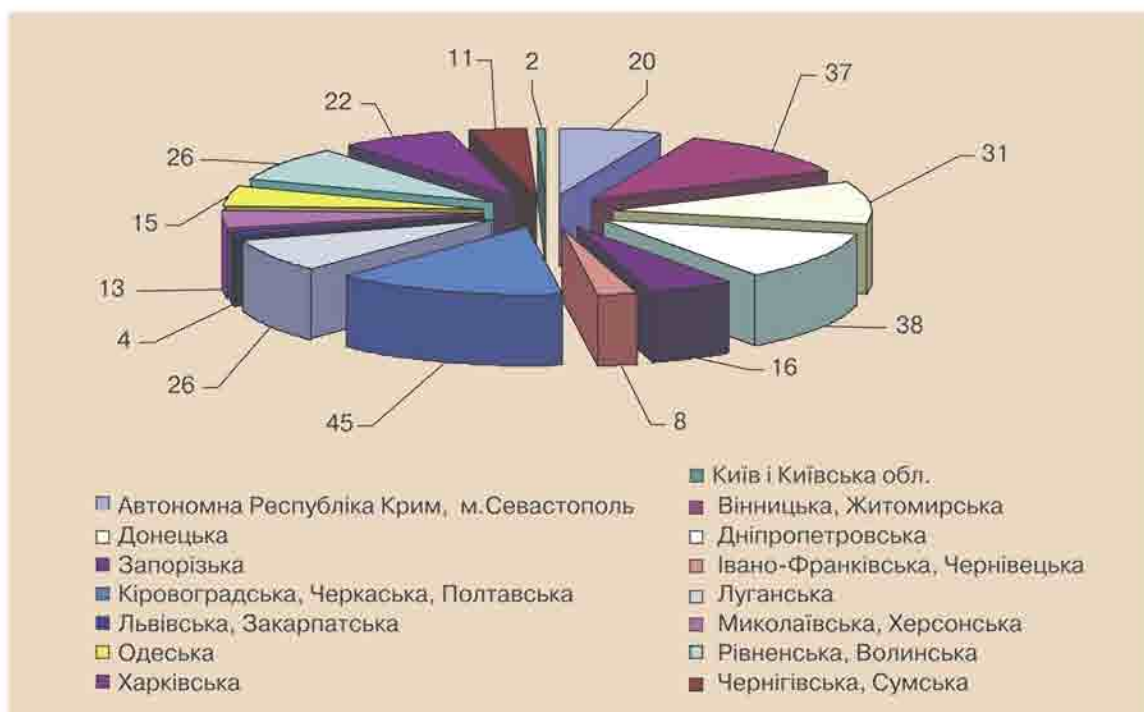


Рис. 3.4. Кількість семінарів, проведених у регіонах



диски та/або матриці, що експортуються, або матриці, що імпортується» Держдепартамент здійснював постійну роботу з видачі витягів з реєстру СІД-кодів відповідним суб'єктам господарської діяльності.

За дорученням Держдепартаменту ДП «Інтелзахист» у 2007 р. забезпечувало видачу контрольних марок імпортерам, експортерам та відтворювачам примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, а також ведення Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок. Нормативним підґрунтям для роботи підприємства є Цивільний кодекс України, Закон України «Про авторське право та суміжні права» (у редакції Закону України від 11.07.2001 р. № 2627-III), Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (у редакції Закону України від 10.07.2003 р. № 1098-IV), а також видані на його виконання нормативно-правові акти Уряду та Міністерства освіти і науки України.

Загалом протягом 2007 р. видано 45754195 контрольних марок (на 663156 більше порівняно з 2006 р.). При цьому спостерігається подальше збільшення кількості поданих суб'єктами підприємницької діяль-

ності документів на одержання контрольних марок. Така позитивна динаміка засвідчує неухильне зростання частки ліцензійної аудіо- і відеопродукції, а також комп'ютерних програм та баз даних на українському ринку і є результатом тісної співпраці підприємства з державними інспекторами з питань інтелектуальної власності, правоохоронними та контролюючими органами, спрямованої на витіснення «піратської» продукції з ринку і викорінення причин, які породжують це явище.

Іншим важливим напрямком роботи підприємства у звітному році було ведення Реєстру виробників та розповсюджувачів програмного забезпечення. Правовими засадами для цієї роботи є Концепція легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2002 р. № 247-р, та ухвалене наказом МОН Положення про цей Реєстр.

У 2007 р. надійшло 384 заяви від 117 суб'єктів підприємницької діяльності, за результатами розгляду яких Держдепартаментом прийнято 155 рішень про внесення до Реєстру. Загалом на кінець звітнього року інформаційна база Реєстру містила 845 реєстрових записів.

4 Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності



Володимир Дмитришин, заступник голови Державного департаменту інтелектуальної власності

4.1. Інформаційне забезпечення процесу експертизи заявок на об'єкти промислової власності. Комплектування фондів патентної документації

Інформаційне забезпечення процесу експертизи заявок на об'єкти промислової власності включає комплектування Патентно-інформаційної бази (ПІБ) експертизи та забезпечення доступу експертів до визначених електронних інформаційних ресурсів у мережі Інтернет.

У липні 2007 р. виповнилося 10 років функціонування ПІБ експертизи заявок на винаходи. Концепція комплектування ПІБ передбачає максимальне включення до її складу патентної документації мінімуму РСТ на

оптичних носіях. На сьогодні вона містить патентну документацію промислово розвинених країн здебільшого з ретроспективою понад 25 років у вигляді повних описів (Росія, США, СРСР) або англومовних рефератів (Сполучене Королівство, Німеччина, Франція, Швейцарія, Японія), а також ВОІВ та регіональних організацій промислової власності (ЄПО, ЄАПО) — від початку публікації, переважно на електронних носіях (CD, DVD). Для полегшення пошуку у фонді російських патентних документів у 2007 р. придбано Довідково-пошуковий апарат до описів винаходів Росії за 1994–2006 рр. на DVD і Титульні листи описів корисних моделей до охоронних документів РФ за 1994–2006 рр. на DVD. Загальна кількість оптичних дисків у колекції ПІБ протягом 2007 р. збільшилася на 510 одиниць і становила на кінець звітнього року майже 11,9 тис. одиниць.

Як і в попередні роки, практично вся зарубіжна патентна документація отримується в рамках двостороннього міжнародного обміну із зарубіжними патентними відомствами та співробітництва з міжнародними і регіональними організаціями інтелектуальної власності (ВОІВ, ЄПО, ЄАПО).

Довідково-інформаційний фонд (ДІФ) експертизи є складовою частиною ПІБ і налічує 240,0 тис. примірників, зокрема 221,2 тис. описів до патентів України на винаходи і корисні моделі та 18,8 тис. примірників науково-технічної літератури (НТЛ) і періодичних видань. За звітний рік фонд поповнився, відповідно, понад як на 26,4 тис. і майже на 1,8 тис. примірників.

Закономірності і тенденції комплектування ДІФ, які склалися в останні роки, в основному зберігаються. Сьогодні, як і раніше, значно підвищуються показники з обслуговування фахівців Державного департаменту інтелектуальної власності (Держде-

партаменту) та державного підприємства «Український інститут промислової власності» (ДП УІПВ) на базі ДІФ експертизи в режимі читального залу, абонементу та МБА. Кількість замовлень на джерела інформації, які стосуються аналогів заявлених винаходів, досягає 3,0 тис. на рік. Строки виконання замовлень у середньому становлять 3 дні, а на деякі види документів, зокрема автореферати дисертацій та статті з періодичних видань, — один день. До обслуговування експертів задіяні фонди 19 провідних бібліотек та інформаційних організацій м. Києва.

Оперативно і якісно надавати фахівцям наукову інформацію стало можливим завдяки поєднанню традиційних форм роботи з новими інформаційними технологіями. Інтерактивний доступ співробітників Держдепартаменту і ДП УІПВ до довідкової інформації щодо НТЛ та періодичних видань, якими комплектується ДІФ експертизи, забезпечується сільовим електронним каталогом у режимі on-line.

Для повнішого отримання необхідної інформації в систему обслуговування включено електронні каталоги провідних бібліотек Києва, інформаційно-енциклопедичний проект компанії «Русс портал» Рубрікон, електронні бази даних всесвітньо відомого видавничого будинку Springer і Ганноверської технічної бібліотеки (у рамках проекту INTAS «Доступ до електронних журналів для вчених Нових Незалежних Держав»), електронні ресурси найбільших у світі інформаційних служб і видавництв Elsevier і EBSCO (Королівство Нідерланди).

Тривала робота з комплектування бази знань, що містить скановані першоджерела в електронному вигляді, зокрема статті з періодичних видань. База формується відповідно до замовлень експертів, дає можливість значно підвищити ефективність використання інформації, а також швидко провести пошук за різними критеріями.

Найраціональнішою формою доведення до фахівців поточної інформації є система її вибіркового розповсюдження. Так, підготовлено та розіслано електронною поштою 142 адресатам Держдепартаменту та ДП УІПВ 68 інформаційних повідомлень про нові надходження НТЛ та 73 тематичні бібліографічні списки статей з нових фахових періодичних видань.

Крім ПІБ, експерти ДП УІПВ широко використовують безоплатні патентні бази даних,

розміщені на веб-сайтах ВОІВ, ЄПВ, відомств промислової власності Німеччини, США, Японії, а також патентно-інформаційну систему ЄАПО EAPATIS. З березня 2007 р. експертам надано тестовий доступ до бази даних ЄПВ EPOQUE на підставі підписаної угоди.

Для забезпечення доступу експертів до непатентної літератури вже третій рік поспіль укладаються договори з комерційними провайдерами Росії на користування через Інтернет БнД ВІНІТІ та Інтернет-послугою «Все енциклопедии Рубрикона». У звітному році проведено підготовчі роботи для забезпечення доступу експертів до комерційних науково-технічних баз даних через європейську службу STN International.

Для підвищення зручності користування базою даних міжнародних непатентованих назв фармацевтичних препаратів (INN), що входить до складу інформаційних ресурсів, котрі застосовуються під час експертизи знаків для товарів і послуг, затвердженою наказом Держдепартаменту від 28.09.2007 р. № 116, у співробітництві з розробниками БД Mednet ВООЗ інтерфейс до цієї бази даних перекладено на українську мову.

Для забезпечення фахівців ДП УІПВ актуальною інформацією щодо важливих аспектів діяльності зарубіжних патентних відомств та організацій, насамперед з питань експертизи і патентного пошуку, застосування реформованої МПК, систематично проводиться пошук в Інтернет, аналітико-синтетична обробка відповідних зарубіжних публікацій та підготовка інформаційних повідомлень, що розсилаються електронною поштою.

З метою забезпечення потреб громадськості України в інформації стосовно об'єктів промислової власності Фонд патентної документації громадського користування (ФГК) постійно комплектується національною та зарубіжною патентною документацією. У ньому представлена патентна документація 65 країн світу (у т.ч. 50 країн, з якими Україна здійснює міжнародне науково-технічне та військово-технічне співробітництво) і 4 міжнародних та регіональних організацій (ВОІВ, ЄПО, ЄАПО та ОАПІ). Офіційні бюлетені на паперовому або електронному носії, реферати і описи надходять у рамках міжнародного обміну із зарубіжними патентними відомствами та міжнародного співробітництва з ВОІВ та ЄПО. На кінець 2007 р. ФГК налічував близько 18,9 тис. примірників офіційних бюлетенів та 259,3 тис.



описів винаходів на папері, а колекція патентної документації на оптичних дисках перевищила 12,9 тис. одиниць. Склад ФГК та відомості про його поповнення публікуються в розділі «Інформаційні ресурси» на веб-сайтах Держдепартаменту (<http://www.sdip.gov.ua>) і ДП УІПВ (<http://www.ukrpatent.org>). На веб-сайтах також наведені актуалізовані переліки адрес безоплатних патентних та науково-технічних баз даних.

Крім цього, Держдепартамент безоплатно комплектує національною патентною документацією патентні фонди органів системи науково-технічної інформації України. Зокрема, у 2007 р. 20 центрів науково-технічної і економічної інформації та Державна науково-технічна бібліотека отримували офіційний бюлетень «Промислова власність» і описи до патентів України на папері та оптичному носії.

У 2007 р. до України надходила патентна документація 45 зарубіжних країн і 3 міжнародних та регіональних організацій інтелектуальної власності. ДП УІПВ, своєю чергою, як центр міжнародного обміну надсилав офіційний бюлетень «Промислова власність» на CD-ROM до 45-ти, а національний CD-ROM «Винаходи в Україні» — до 20-ти зарубіжних відомств інтелектуальної власності. У звітному році до ЄПВ надсилали дані стосовно українських патентних документів, що забезпечує надійне підґрунтя для успішного двостороннього співробітництва з цим провідним відомством, зокрема є однією з умов надання доступу до бази даних ЄПВ EPOQUE.

У рамках міжнародного співробітництва з BOIV, як і в попередні роки, Держде-

партамент підготував Річні технічні звіти з патентно-інформаційної діяльності, з інформаційної діяльності в галузях промислового зразків і торговельних марок за встановленою формою, з урахуванням змін, прийнятих Робочою групою зі стандартів, та документації Постійного комітету BOIV з інформаційних технологій на її восьмій сесії у березні 2007 р.

4.2. Міжнародні класифікації

У 2007 р. для оптимізації робіт з актуалізації українськомовних міжнародних класифікацій об'єктів промислової власності розроблено «План заходів щодо актуалізації українськомовних міжнародних класифікацій об'єктів промислової власності у зв'язку із запровадженням їх нових редакцій в період 2007–2008 років» (далі — План заходів).

Постійний перегляд BOIV поглибленого рівня Міжнародної патентної класифікації (МПК) значно збільшив обсяг робіт з актуалізації української версії МПК. Черговий перегляд рубрик поглибленого рівня МПК (2007.01), проведений BOIV, та набуття чинності нової версії МПК (2007.10) зумовили актуалізацію української версії МПК (2007.01), яка включає не лише витяг з базового рівня МПК (2006), а й певну частину класифікаційних індексів та індексних кодів поглибленого рівня МПК (2007.01). У зв'язку з цим виявлено зміни, які мали бути відображені в українській версії МПК (2007.10), виконано їх переклад з англійської на українську мову та завантажено до української версії МПК, розміщеної в технологічній базі даних АС «Винаходи», яку експерти використовують під час експертизи заявок на винаходи.

З метою розповсюдження в Україні виданої у 2007 р. брошури BOIV «Загальна інформація про 8-му редакцію Міжнародної патентної класифікації» її перекладено з англійської на українську мову та опубліковано як додаток до офіційного бюлетеня «Промислова власність» (№ 12, 2007 р.).

З 1 січня 2007 р. набула чинності 9-та редакція «Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків» (МКТП). Українською мовою вона видана у двох частинах як додаток до бюлетеня № 2 за 2007 р.

Відповідно до Плану заходів у звітному році з англійської на українську мову перекладено зміни та доповнення до 5-ї редакції Міжнародної класифікації зображувальних

елементів знаків (МКЗЕЗ) у зв'язку з набуттям чинності 6-ї редакції МКЗЕЗ з 1 січня 2008 р.

У розділі «Бази даних» веб-сайтів Держдепартаменту та ДП УІПВ розміщено інформаційно-довідкові системи «Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніццька класифікація). Дев'ята редакція» та «Міжнародна класифікація зображувальних елементів знаків (Віденська класифікація). Шоста редакція», доступ до яких надається на безоплатній основі.

4.3. Офіційні та інформаційні видання

Офіційними виданнями Держдепартаменту є бюлетень «Промислова власність» та описи до патентів на винаходи (корисні моделі), представлені як на паперовому, так і електронному носіях інформації.

У зв'язку зі збільшенням обсягу відомостей, призначених для публікації, з квітня 2007 р. офіційний бюлетень «Промислова власність» виходить друком двічі на місяць. У звітному році видано 21 номер бюлетеня загальним обсягом 1680,2 обліково-видавничих аркушів накладом 135 примірників, а також річний показник до бюлетенів за

2006 р. у 2-х томах загальним обсягом 156,24 обліково-видавничих аркушів накладом 65 примірників.

У табл. 4.1 наведено дані про загальну кількість публікацій щодо об'єктів промислової власності у 2007 р.

Для забезпечення належного рівня офіційних публікацій у звітному році продовжено роботи, спрямовані на поліпшення національної патентної документації, зокрема розширено перелік відомостей, що мають публікуватися, вдосконалено структуру та зміст офіційного бюлетеня і річного показника до нього. Починаючи з першого номера офіційного бюлетеня за 2007 р., вдосконалено форму подання відомостей в деяких його розділах — «Сповіщення», «Відомості про дію на території України знаків для товарів і послуг, зареєстрованих відповідно до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків». Від третього номера офіційного бюлетеня за 2007 р. запроваджено нові розділи — «Відомості про реєстрацію кваліфікованих зазначень походження товарів» та «Відомості про реєстрацію права на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів».

Таблиця 4.1. Кількість публікацій щодо об'єктів промислової власності у 2007 р.

Об'єкт промислової власності	Кількість публікацій
Заявки на винаходи, які прийнято до розгляду	5838
Патенти України на винаходи	4055
Деклараційні патенти України на винаходи	2
Патенти України на корисні моделі	9334
Патенти України на промислові зразки	2210
Свідоцтва України на знаки для товарів і послуг	15600
Знаки, визнані добре відомими в Україні	5
Заявки на реєстрацію кваліфікованих зазначень походження товарів та/або права на використання кваліфікованих зазначень походження товарів, прийняті до розгляду	3
Реєстрація кваліфікованих зазначень походження товарів	3
Реєстрація права на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів	2
Знаки, зареєстровані відповідно до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків та/або Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків, яким надано охорону в Україні	9844
Топографії інтегральних мікросхем	4

У 2007 р. тривав регулярний випуск запроваджених з 2005 р. патентно-інформаційних продуктів на електронних носіях, які забезпечують якісно нові можливості використання національної патентної документації, здійснювалося їх подальше вдосконалення шляхом оптимізації форми подання в них відомостей та нарощування функціональних можливостей. Заходи, спрямовані на вдосконалення структури і форми офіційних видань, дають змогу задовольнити інформаційні потреби громадськості щодо об'єктів промислової власності, які охороняються на території України, а також забезпечують належну якість національної патентної документації, зокрема патентно-інформаційних продуктів на електронних носіях, призначених для міжнародного обміну патентною документацією, — офіційного бюлетеня «Промислова власність» на CD-ROM та національного CD-ROM «Винаходи в Україні».

У табл. 4.2 наведені дані про загальну кількість національних патентно-інформаційних продуктів на електронних носіях, розповсюджених у 2007 р.

Подальшому поглибленню гармонізації патентно-інформаційної діяльності в Україні із сучасною політикою світового співтовариства в галузі патентної документації значною мірою сприяє те, що фахівці Держдепартаменту та ДП УІПВ беруть активну участь у роботах, які здійснюються у рамках діяльності Робочої групи зі стандартів та документа-

ції Постійного комітету BOIB з інформаційних технологій (РГСД ПКІТ) у зв'язку з переглядом стандартів BOIB. У 2007 р. українські фахівці працювали у складі РГСД ПКІТ стосовно Річних технічних звітів (ATRs) з інформаційної діяльності щодо патентів, торговельних марок і промислових зразків та ін.

У рамках міжнародного співробітництва з ЄПВ підготовлено та надіслано відомості стосовно всіх видів публікацій Держдепартаменту щодо винаходів і корисних моделей та надано їх вибірккові примірники за період з 1993 р. донині.

Методичні та практичні посібники з питань складання і подання заявок на об'єкти промислової власності, а також посібник «Патентна документація України», видані у 2006 р., у звітному році виправлені, актуалізовані з урахуванням змін, які сталися у нормативно-правовій базі стосовно промислової власності протягом року, та підготовлені до друку.

У рамках створення системи термінологічної та лінгвістичної підтримки діяльності Державної системи правової охорони інтелектуальної власності у 2007 р. в офіційному бюлетені та засобах масової інформації опубліковано неофіційний переклад нової редакції стандарту BOIB ST.3 «Рекомендований стандарт стосовно двобуквених кодів для представлення держав, інших адміністративних одиниць та міжурядових організацій».

Таблиця 4.2. Кількість національних патентно-інформаційних продуктів на електронних носіях, розповсюджених у 2007 р.

Патентно-інформаційний продукт	Безоплатна розсилка		Платна розсилка	Разом
	Організації України	Відомства або організації з інтелектуальної власності		
CD-ROM «Офіційний бюлетень "Промислова власність"»	44	49	28	119
CD-ROM «Винаходи в Україні»	31	22	14	67
CD-ROM «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»	1	1	22	24
DVD «Знаки для товарів і послуг, які зареєстровані в Україні»	—	—	7	7
DVD «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»	—	—	5	5

4.4. Впровадження нових інформаційних технологій

Результатом діяльності Держдепартаменту та ДП УІПВ у сфері впровадження нових інформаційних технологій у 2007 р. стало, зокрема:

- розширення асортименту та підвищення якості патентно-інформаційного забезпечення вітчизняних і зарубіжних користувачів інформації, котра надається завдяки дистанційному доступу до баз даних (БД) та інформаційно-довідкових систем (ІДС) через мережу Інтернет та шляхом адресних безоплатних розсилок і розповсюдження патентно-інформаційних продуктів на паперових та оптичних носіях;
- підвищення оперативності і якості інформаційного обслуговування заявників при поданні заявок на ОПВ, а також за клопотаннями щодо отримання відповідних письмових довідок, витягів, пояснень та ін.

Реалізація заходів, спрямованих на поетапне планове впровадження передових інформаційних технологій, дозволила значно розширити функціональні можливості раніше створених автоматизованих систем діловодства за заявками на ОПВ, розробити та впровадити ряд нових автоматизованих систем, БД і автоматизованих робочих місць для здійснення відповідних процедур та функцій при опрацюванні заявок на всі ОПВ.

Показники роботи поліпшувалися завдяки комплексному (системному) впровадженню сучасних інформаційних технологій на базі високопродуктивних комп'ютерних і телекомунікаційних засобів. Програмним документом, який визначив розвиток цього напрямку, є Концепція комплексного впровадження нових інформаційних технологій та інтеграції автономних автоматизованих систем. У 2007 р. одержано реальні практичні результати досягнення сформульованої в Концепції мети — переходу до безпаперової технології діловодства. У вересні 2007 р. завершено етап дослідної експлуатації системи електронного технологічного документообігу для ведення діловодства за заявками на винаходи (опрацювання сукупності документів — матеріалів заявок, листів, клопотань, платіжних документів тощо). Після тестування системи здійснено конвертацію даних з технологічної БД АС «Винаходи» в нову структуру. Також забезпечено завантаження повнотекстових



Фахівці відділення патентно-інформаційного забезпечення ДП «Український інститут промислової власності»

патентних документів до електронного архіву. З 1 жовтня 2007 р. систему передано в промислову експлуатацію. Проведено значну підготовчу роботу для перетворення документів в електронні формати, зокрема:

- впроваджено технологію сканування та введення в електронний архів всіх поточних заявочних документів, як первинних, так і вторинних;

- підготовлено технологію та програмно-технічні засоби для сканування і перетворення в електронну форму всього ретроспективного паперового фонду заявок на ОПВ (з 1993 р.);

- забезпечено виконання всіх програмних і технічних заходів з впровадження системи електронного подання матеріалів заявок на ОПВ. Нині відпрацьовуються правові аспекти промислового застосування системи.

Завершено розробку технологічного комплексу програмно-технічних засобів для доступу, актуалізації та повнотекстового пошуку в центральному електронному архіві документів ДП УІПВ.

Для цілей експертизи та відділу патентно-пошукових робіт задіяно пошуковий портал ДП УІПВ. Реалізовано функції інтеграції пошукового порталу з системою підтримки прийняття рішень, що забезпечують процедуру автоматизованого формування звіту про пошук. На кінець року завершено розробку і тестування інтегрованого в пошуковий портал механізму інформаційно-пошукової системи, яка дає можливість здійснювати повнотекстовий пошук патентних документів у національних патентних базах даних, підключених до порталу.

Розпочато розробку програмних засобів для автоматизації та комп'ютеризації

виробничих процесів, пов'язаних з набуттям та підтримкою прав власності на знаки за міжнародною реєстрацією відповідно до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків та Протоколу до неї.

В АС «Винаходи» впроваджено українськомовну версію міжнародного патентного класифікатора. Створено та розміщено на веб-сайті ДП УІПВ ІДС «Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніццька класифікація). Дев'ята редакція».

Програмне забезпечення АС «Знаки для товарів і послуг» адаптовано до нової редакції Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрування знаків (МКТП-9). Підключена до мережі Інтернет нова версія ІДС «Міжнародна класифікація зображувальних елементів знаків (Віденська класифікація). Шоста редакція».

З 1 червня 2007 р. забезпечено безкоштовний доступ до баз даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні» та «Промислові зразки, зареєстровані в Україні».

Загалом у рамках патентно-інформаційного забезпечення широкого кола користувачів створено та підключено до мережі Інтернет 18 БД та ІДС. Доступ до всіх БД та ІДС, лише за винятком БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг», надається на безоплатній основі.

З метою подання даних в єдиному узгодженому форматі проведено роботи зі створення патентно-інформаційних продуктів на основі авторського інструментарію МІМОЗА — програмного забезпечення у змішаній моді, призначеного для створення БД на різних носіях (оптичні диски та Інтернет). Право використання авторського інструментарію МІМОЗА та розповсюдження пошукового програмного забезпечення у змішаній моді отримано на основі Угоди з ЄПВ.

Поступове впровадження безпаперових технологій та розвиток інформаційного забезпечення сфери інтелектуальної власності вимагають нарощування потужності комп'ютерних та сіткових засобів, збільшення обсягів інформаційних сховищ, удосконалення і впровадження заходів захисту інформації та надійності її зберігання. Для цього в ДП УІПВ застосовуються потужні сучасні сервери БД. Впроваджена технологія мережі зберігання даних SAN (Storage Area Network) — високошвидкісна виділена мережа передачі даних, яка об'єднує кілька

серверів з системою зберігання даних за протоколом Fibre Channel. У такий спосіб забезпечено відокремлення пристроїв зберігання даних від сервера та сіткової операційної системи, що різко підвищує швидкість обміну даними та розвантажує локальну комп'ютерну мережу. З метою діагностики та упередження тенденцій, які призводять до зменшення продуктивності серверів БД, розроблено технологію і алгоритми аналізу роботи серверів.

4.5. Розвиток інтернет-ресурсів державної системи правової охорони інтелектуальної власності

Основними інтернет-ресурсами державної системи ІВ є веб-сайти Державного департаменту інтелектуальної власності (www.sdip.gov.ua), ДП «Український інститут промислової власності» (www.ukrpatent.org), його філії «Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг» (www.ip-centr.kiev.ua, www.fabrikaidei.kiev.ua), ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (www.uasgr.kiev.ua), Державного інституту інтелектуальної власності, який здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців з питань правової охорони інтелектуальної власності (www.iipr.ukrpatent.org) та науково-практичного журналу «Інтелектуальна власність» (www.intelvas.com.ua).

Найпотужнішим серед них є веб-сайт Держдепартаменту. Він постійно займає провідні позиції у рейтингу www.topping.com.ua серед майже 200 веб-сайтів органів державної влади, що є безпосереднім результатом постійного наповнення ресурсу та щоденної актуалізації контенту. Веб-сайтом користуються 60 тис. відвідувачів на місяць і цей показник безупинно збільшується.

Значне місце у системі Інтернет-ресурсів з інтелектуальної власності посідають бази даних, які містять найдостовірніші та найактуальніші відомості про об'єкти промислової власності України і оснащені сучасними пошуковими засобами. Відкритий доступ (безоплатний — до переважної більшості БД) до найбільшого в Україні спеціалізованого інформаційного ресурсу ефективно забезпечує патентно-інформаційні потреби широкого кола користувачів.

Протягом 2007 р., крім поточних робіт, пов'язаних з поповненням та актуалізацією розміщеної на зазначених веб-сайтах

інформації, активно поширювалася інформація про найважливіші події, які стосуються та безпосередньо впливають на діяльність державної системи ІВ та її інфраструктуру. Зокрема, під час парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування», які відбулися у березні 2007 р., веб-сайти Держдепартаменту та ДП УІПВ були основним джерелом інформаційної підтримки заходу і відіграли суттєву роль у висвітленні слухань.

Важливим напрямом розвитку Інтернет-ресурсів державної системи ІВ є забезпечення відповідності сучасним тенденціям розвитку веб-сайтів, зокрема, використання тематичних аудіо- та відеоматеріалів. У 2007 р. у рамках поставлених завдань здійснювалася співпраця з телевізійними та радіомовними компаніями. Так, у ході підготовки до Всеукраїнської конференції «Місце і роль винахідника та раціоналізатора в громадському суспільстві України» створено відеосюжети, які продемонстровано учасникам і гостям конференції та розміщено на веб-сайтах Держдепартаменту і Укрпатенту:

- «Регіони. Україна винахідницька» — сюжет за підсумками регіональних конференцій «Місце винахідника в громадському суспільстві України»;
- «Від заявки — до патенту» — про роботу Державної системи правової охорони інтелектуальної власності;
- «Минуле — запорука майбутнього» — присвячений діяльності Товариства винахідників та раціоналізаторів, містить інтерв'ю з винахідниками.

Наступним дуже важливим етапом розвитку інформаційних ресурсів державної



системи ІВ має стати створення офіційного веб-порталу Держдепартаменту, який об'єднає всі існуючі на сьогодні веб-ресурси і забезпечить істотні переваги, які матиме світове співтовариство інтелектуальної власності, широкий загальнаціональних і зарубіжних користувачів створюваного порталу порівняно з існуючими нині веб-сайтами, зокрема:

— єдине вікно доступу до всієї інформації про діяльність державної системи ІВ, організацій та підприємств, які входять до її інфраструктури;

— сучасніший дизайн;

— наявність нових рубрик та розділів;

— розширення сервісних функцій;

— простота взаємодії з користувачами тощо.

За звітний період розроблено та узгоджено концепцію створення веб-порталу, його структуру та дизайнерське рішення. Відбулася презентація пілотного проекту, який переведено у стадію експериментальної апробації, що завершує перший етап його розробки.

5 Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності



— в лютому і травні 2007 р. в м. Вашингтоні (США) відбулися третє засідання українсько-американської Міжвідомчої координаційної групи та двосторонні консультації з представниками Офісу Торговельного представника США, метою яких було врегулювання актуальних питань переговорного процесу щодо вступу України до СОТ та продовження роботи над звітом Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, включаючи

5.1. Вступ України до СОТ

Приєднання до Світової організації торгівлі (СОТ) має для України стратегічне значення, оскільки є передумовою її подальшої інтеграції в європейські та світові процеси і структури, системного реформування національної економіки за принципами лібералізації та відкритості ринку.

9 січня 2007 р. Верховна Рада України ухвалила постанову № 542-V «Про Рекомендації парламентських слухань "Стан підготовки вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ), проблеми та перспективи"».

На виконання постанови протягом 2007 р. Державним департаментом інтелектуальної власності здійснювалися заходи з розробки та ухвалення проектів нормативно-правових актів, спрямованих на приведення національного законодавства у відповідність до норм і вимог угод СОТ та доопрацювання остаточного проекту Звіту Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ.

У рамках реалізації цих заходів відбулася низка важливих засідань та консультацій, в яких представники Держдепартаменту брали активну участь:

верифікацію законодавства України, ухваленного в ході роботи з гармонізації національного законодавства відповідно до норм СОТ;

— у травні 2007 р. проходило чергове засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ та двосторонні переговори щодо доступу до ринку товарів та послуг з окремими країнами-членами Робочої групи, під час якого обговорено проект Звіту Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ та продовжено узгодження зобов'язань України, вказаних у проекті Звіту;

— 23 липня 2007 р. в м. Женеві (Швейцарія) відбулося чергове засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, в якому у складі офіційної делегації України, очолюваної заступником Міністра економіки України В.Т. П'ятницьким, брав участь перший заступник голови Державного департаменту інтелектуальної власності В.О. Жаров.

У ході засідання країни-члени Робочої групи опрацювали текст нової редакції проекту Звіту Робочої групи, підготовленого

делегацією України та Секретаріатом за результатами ухвалення Верховною Радою України у травні 2007 р. пакета законодавчих актів для приведення національного законодавства у відповідність до норм СОТ. Члени Робочої групи узгодили тексти положень проекту Звіту і дійшли висновку про відповідність травневого пакета українського законодавства правилам і вимогам угод СОТ. Зокрема, узгоджено параграфи Звіту Робочої групи стосовно питання співіснування торговельних марок та географічних зазначень.

На засіданні також порушувалося питання приведення режиму сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, у відповідність до положень статей 3 та 4 Угоди ТРІПС.

У жовтні 2007 р. проходило чергове засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ та консультації з країнами-членами Робочої групи, зокрема ЄС та США. Результатом зазначених засідань було врегулювання актуальних питань, пов'язаних з виконанням зобов'язань, взятих Україною в ході переговорного процесу з вступу України до СОТ, щодо приведення законодавства з питань правової охорони інтелектуальної власності у повнішу відповідність до норм Угоди ТРІПС, зокрема, стосовно співіснування географічних зазначень і торговельних марок, що було відображено у проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності (щодо виконання вимог, пов'язаних із вступом України до СОТ)», та приведення режиму сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, у відповідність до положень статей 3 та 4 Угоди ТРІПС.

5.2. Інтеграція до ЄС

З 1 січня 2007 р. за головуванням Міністра економіки України В. Макухи з української сторони та директора Генерального директорату зовнішніх зносин Європейської Комісії Х. Мінгареллі зі сторони ЄС в м. Києві пройшло чергове — дев'яте — спільне засідання Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС. Крім членів Комітету, у цьому заході брали участь представники Робочої групи ЄС щодо країн Східної Європи та Центральної Азії. Державний департамент інтелектуальної власності представляв перший заступник голови В.О. Жаров.

У ході спільного засідання відбувся обмін думками між українськими та європейськими посадовцями з багатьох питань щодо імплементації всіх основних розділів Плану дій Україна — ЄС. Обидві Сторони в цілому позитивно оцінили стан виконання Плану дій та погодилися продовжити плідну співпрацю, започатковану шляхом проведення Діалогу з питань інтелектуальної власності. Сторони також дійшли згоди, що вирішення питань, пов'язаних з географічними зазначеннями та захистом прав інтелектуальної власності, в цілому залишаються ключовими пріоритетами.

10 листопада 2007 р. в м. Брюсселі (Бельгія) відбулось десяте спільне засідання Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС, на якому ЄС привітав заходи, вжиті Україною у контексті приведення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності у відповідність до європейських норм та вимог СОТ.

Крім цього, у липні 2007 р. в м. Києві відбулися дев'яте спільне засідання Підкомітету № 1 «Торгівля та інвестиції» і третє спільне засідання Підкомітету № 3 «Політика у сфері підприємств, конкуренція, співробітництво в регуляторній сфері» Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС, на яких розглядалися питання захисту прав інтелектуальної власності, внутрішніх аспектів і регуляторних питань права інтелектуальної власності.

З метою подальшого постійного обміну інформацією щодо захисту прав інтелектуальної власності та оперативного розв'язання проблемних питань, які можуть виникати між Україною та ЄС, у травні і жовтні проведено два засідання Робочої групи з питань поліпшення захисту прав інтелектуальної власності в Україні в рамках Діалогу з питань захисту прав інтелектуальної власності між Європейською Комісією та Україною, започаткованого в 2006 р. Питання, що розглядалися Робочою групою, передусім стосувалися вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності в Україні, правової охорони географічних зазначень, запобігання порушенням прав інтелектуальної власності тощо.

У квітні в м. Брюсселі (Бельгія) представники Держдепартаменту брали участь у неофіційних переговорах з Європейською Комісією, у ході яких обговорювалися положення проекту Угоди про створення зони



вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та Європейським Союзом, зокрема стосовно захисту прав інтелектуальної власності. Створення зони вільної торгівлі належить до стратегічних цілей двостороннього співробітництва між Україною та ЄС на середньострокову перспективу та відіграє визначальну роль у переговорному процесі між сторонами. Передбачається, що угода про створення ЗВТ буде складовою частиною нової посиленої угоди між Україною та Європейським Союзом. Заплановано, що започаткування офіційних переговорів між сторонами розпочнеться відразу після вступу України до СОТ та отримання Європейською Комісією відповідного мандату від членів ЄС на його проведення.

5.3. Співробітництво з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності

Протягом звітного року в рамках реалізації Угоди про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), а також Рамкової угоди про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та ВОІВ Державним департаментом інтелектуальної власності здійснено важливі кроки, спрямовані на координацію діяльності Уряду України з метою удосконалення державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

З метою захисту національних інтересів України протягом 2007 р. українські фахівці брали активну участь у засіданнях робочих груп та постійних комітетів ВОІВ: з програми та бюджету, з авторського права та суміжних прав, з торговельних марок, промислових зразків та географічних зазначень, з патентного права тощо. Участь українських

фахівців у цих заходах дозволяє відстоювати інтереси України у сфері інтелектуальної власності, відстежувати зміни у політиці ВОІВ та ефективно контролювати процес розподілу коштів на реалізацію програм співробітництва, що сприяє зміцненню позитивного іміджу нашої країни на міжнародній арені.

Беручи участь у 12-й сесії Постійного комітету ВОІВ з програми та бюджету, яка проходила 11–13 вересня 2007 р., українська делегація підтримала ініціативу ВОІВ, спрямовану на вдосконалення бюджетної політики Організації шляхом впровадження нового механізму залучення держав-членів ВОІВ до підготовки та реалізації програми і бюджету Організації; відстояла свою позицію щодо залучення регіональних груп до процесу планування програми і бюджету ВОІВ, надання звітності щодо виконання основних програм ВОІВ та розширеної інформації за кожною програмою розвитку, пропорційного збільшення бюджетної частини Програми 7 «Деякі країни Європи та Азії» разом із поступовим збільшенням загального бюджету Організації, вчасного отримання від ВОІВ робочої документації для якісної та своєчасної підготовки до засідань її комітетів, недоцільності значного зниження зборів за подання та обробку заявок в рамках Договору про патентну кооперацію (РСТ), а також щодо підвищення, з урахуванням пропозицій української сторони, ефективності розподілу бюджетних коштів ВОІВ у майбутньому дворічному періоді в межах нашої Регіональної групи та Організації в цілому.

В рамках участі у 12-й сесії Постійного комітету ВОІВ з програми та бюджету організовано зустріч української делегації з директором відділу з питань співробітництва з певними країнами Європи та Азії паном Міхалем Свонтнером з метою обговорення перспектив та основних напрямків співпраці між ВОІВ та Україною у найближчому майбутньому. Під час зустрічі обговорене широке коло питань, зокрема ініціювання місії представників ВОІВ в Україну, а саме експертів відділу ВОІВ з питань міжнародного співробітництва в рамках Договору про патентну кооперацію (РСТ), метою якої є обговорення спільно з представниками Державного департаменту інтелектуальної власності питань, пов'язаних з належною підготовкою експертів у сфері РСТ, визна-

ченням та подальшим впровадженням програм з підвищення обізнаності користувачів РСТ, переглядом використання наявних інформаційних технологій РСТ, патентної інформації, статистичних даних та визначенням інших напрямків можливої співпраці BOIV та Держдепартаменту.

У вересні цього року українська делегація на чолі з головою Держдепартаменту брала участь у 43-й серії засідань Асамблей держав-членів BOIV, на якій було визначено основні пріоритетні напрямки діяльності Організації, спрямовані на зміцнення та багатостороннє вдосконалення глобальної системи правової охорони інтелектуальної власності. Участь делегації України у 43-й серії засідань Асамблей держав-членів BOIV була надзвичайно важливою для виявлення нагальних проблем у сфері інтелектуальної власності, розв'язання питань подальшого співробітництва між Україною, BOIV та іншими міжнародними та регіональними організаціями.

Слід визнати, що у ході 43-ї серії засідань керівних органів BOIV конструктивна робота була заблокована у зв'язку з розглядом ситуації навколо пункту 12 Порядку денного стосовно конфіденційного звіту внутрішнього аудиту BOIV. З огляду на те, що в ході розгляду основних питань Порядку денного держави-члени не знайшли консенсусу, бюджет BOIV на 2008–2009 рр. залишився неприйнятним, а ряд актуальних проблемних питань — відкритими.

Протягом трьох останніх років Держдепартамент докладає зусилля до просування кандидатур українських фахівців з метою їх працевлаштування у Міжнародному Бюро BOIV, що обумовлене потребою забезпечення рівномірності представленості держав-членів у Міжнародному Бюро з дотриманням географічного критерію. Протягом звітнього періоду відбулася низка зустрічей української сторони з керівництвом BOIV, спрямованих на розв'язання цього питання.

5.4. Співробітництво з Європейським патентним відомством

У звітному році продовжувалося активне співробітництво Державного департаменту інтелектуальної власності з Європейським патентним відомством (ЄПВ).

У вересні 2007 р. українська делегація на чолі з головою Держдепартаменту М.В. Паладієм зустрілася з новим Президентом ЄПВ

пані Елісон Брімелоу. Під час зустрічі голова Держдепартаменту ознайомив нове керівництво ЄПВ з державною системою правової охорони інтелектуальної власності в Україні, а також із стратегією діяльності та планами Держдепартаменту на наступні роки. Пані Брімелоу підтвердила готовність ЄПВ продовжувати співробітництво з Україною у сфері інтелектуальної власності, спрямоване, зокрема, на підвищення ефективності діяльності Держдепартаменту та ДП «Український інститут промислової власності». Насамперед це стосується проведення спільних навчальних заходів, підвищення кваліфікації українських експертів, використання патентних баз даних та посібників навчального характеру, що видаються ЄПВ.

Однією з найважливіших подій в рамках співробітництва Держдепартаменту з ЄПВ стало проведення у листопаді 2007 р. навчального курсу з підготовки українських медіаторів. Цей курс проводили фахівці лондонського Центру ефективного вирішення спорів (CEDR) за підтримки ЄПВ. Навчальні курси Центру визнаються в усьому світі як еталон якості, а отримання акредитації Центру є підтвердженням високого професійного рівня у сфері медіації. Проведення такого навчального курсу є першим кроком на шляху запровадження медіації до системи цивільного судочинства України. Метою цього процесу є створення в Україні Центру медіації, в якому розглядатимуться спори у сфері інтелектуальної власності за допомогою медіаторів, що сприятиме зменшенню кількості звернень до судів України, значному заощадженню сторонами власних фінансових ресурсів та часу.

Протягом року українські фахівці традиційно брали участь в організованих ЄПВ навчальних семінарах та програмах з різноманітних питань інтелектуальної власності. Завдяки цьому представники державної системи інтелектуальної власності України мають можливість знайомитися з останніми європейськими тенденціями у сфері інтелектуальної власності, підвищувати свій професійний рівень та запозичувати досвід роботи головного Патентного відомства Європейського Союзу.

5.5. Співробітництво з країнами СНД

У рамках багатостороннього співробітництва з країнами СНД у сфері захисту прав інтелектуальної власності у роботі



14-го (15–16 травня 2007 р., м. Київ, Україна) та 15-го (30–31 жовтня 2007 р., м. Мінськ, Республіка Білорусь) засідань Спільної робочої комісії держав–учасниць Угоди про співробітництво з припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності брав участь Повноважний представник Уряду України в Комісії, заступник голови Держдепартаменту В.П. Чеботарьов.

Під час 15-го засідання Комісії представники Державного департаменту інтелектуальної власності доповіли про порядок інформування суспільства щодо результатів роботи з протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності в державах–учасниках Угоди за звітний період. Було представлено позицію України і стан справ щодо створення та ведення національних баз даних для попередження і припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності, а також обміну цією інформацією з державами–учасниками Угоди. Також обговорювалися шляхи розв'язання на національному рівні проблеми використання позначень, які довгий час використовувались багатьма виробниками на території колишнього СРСР. Наступне, 16-те, засідання має відбутися у травні 2008 р.

Представники Держдепартаменту України брали участь у черговому, 16-му, засіданні Міждержавної ради з питань охорони промислової власності Співдружності Незалежних Держав, яке проходило 28–29 травня 2007 р. в м. Баку (Азербайджанська Республіка). Під час засідання учасники доповіли про стан справ у сфері винахідництва в СНД, обговорили результати діяльності Робочої групи з підтримки малого і серед-

нього підприємництва, розвитку інноваційної діяльності, обліку та оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності. Також обговорювалася робота Проекту регіонального спільного диску CD-ROM. Водночас у рамках Міждержавної ради українська делегація брала участь у регіональному семінарі «Роль відомств з інтелектуальної власності на сучасному етапі: загальні завдання та виклики», на якому розглядалися питання щодо останніх досягнень у сфері співробітництва між Всесвітньою організацією інтелектуальної власності та відомствами з питань інтелектуальної власності її держав–членів.

5.6. Двостороннє співробітництво

У 2007 р. важливою складовою діяльності Держдепартаменту стала ефективна реалізація двостороннього співробітництва України з іноземними державами у сфері правової охорони інтелектуальної власності.

З метою розширення договірно-правової бази двостороннього співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності Держдепартамент завершив роботу щодо узгодження з усіма зацікавленими державними органами проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що створені та надані в ході двостороннього військово-технічного співробітництва». Зазначена Угода набула чинності 20 березня 2007 р.

У цьому ж контексті Держдепартамент, разом із зацікавленими міністерствами, розробив та підготував до підписання проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що використовуються та отримані в ході двостороннього військово-технічного співробітництва. Угоду підписано 22 грудня 2006 р. в рамках візиту до України Президента Російської Федерації В. Путіна. Нині проводяться внутрішньодержавні процедури для набуття чинності цієї Угоди.

1 березня 2007 р. в м. Тбілісі (Грузія) підписано Угоду між Україною та Грузією про взаємну правову охорону географічних заз-

начень для вин, спиртних напоїв та мінеральних вод. Угода набула чинності 7 листопада 2007 р.

У звітному році Держдепартамент брав участь в опрацюванні та погодженні проектів угод: між Кабінетом Міністрів України та Урядом Гвінейської Республіки про військово-технічне співробітництво; між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Малі про військово-технічне співробітництво; між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Сербія про співробітництво у сфері інтелектуальної власності; між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Індія про науково-технологічне співробітництво.

У 2007 р. відбулися три засідання українсько-американської Групи співпраці з питань забезпечення виконання законодавства у сфері інтелектуальної власності, в яких брали участь представники всіх державних органів України, задіяних у сфері охорони і захисту прав інтелектуальної власності, громадських організацій та Посольства США в Україні. Група співпраці є ефективним засобом постановки актуальних цілей та завдань, що стоять перед громадськістю і державними органами у сфері правової охорони інтелектуальної власності. Зокрема, у минулому році під час цих засідань обговорювалися питання охорони та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, недопущення повторного введення в цивільний оборот контрафактної продукції, знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для її виготовлення, а також охорони прав інтелектуальної власності у сфері обігу лікарських препаратів.

За підтримки Патентного відомства США та Патентного відомства Сполученого Королівства у червні 2007 р. Держдепартаментом проведено семінар «Забезпечення виконання законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності», в якому брали участь представники Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України та судових органів України. Семінар відкрив Надзвичайний та Повноважний Посол Сполучених Штатів Америки Й.В. Уільям Тейлор. У вступній промові він подякував Урядові України за увагу, яка приділяється питанням захисту прав інтелектуальної власності, за співпрацю з американським Урядом у цій сфері, а також привітав значні досягнен-

ня України у сфері охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

У вересні 2007 р. за підтримки Програми розвитку комерційного права при Міністерстві торгівлі США проведено навчальну програму з питань захисту прав інтелектуальної власності для представників державних органів України, безпосередньо задіяних у цій сфері. Головною метою програми була презентація та обговорення практичного посібника «Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх застосування», укладеного професором Академії права ім. Джона Маршала пані Доріс Лонг з колективом українських співавторів.

5.7. Співробітництво організацій колективного управління

26 березня 2007 р. відбувся візит робочої групи ДП УААСП до авторсько-правового товариства Німеччини (GEMA). У ході візиту розглянуто питання функціонування та розвитку регіональних представництв, загальні підходи до здійснення зборів авторської винагороди з державних та приватних теле- і радіокомпаній. Німецькі колеги також презентували програмне забезпечення, яке дозволяє здійснювати реєстрацію членів товариства та їх творів, ліцензування, збір та розподіл авторської винагороди.

У квітні 2007 р. представники ДП УААСП брали участь у роботі Європейського Комітету CISAC (м. Таллінн, Естонія). З доповіддю про стратегію CISAC у галузі розвитку відносин між авторсько-правовими товариствами країн Європи виступив генеральний директор CISAC Ерік Балтист. Як завжди, багато уваги приділялося питанням, пов'язаним з розробкою інформаційних систем. У ході засідання з доповідями щодо ситуації у сфері захисту авторських прав у своїх країнах виступили також представники ДП УААСП (Україна), РАО (Росія), STIM (Швеція), GEMA (Німеччина), SACD (Франція) та ін.

У травні 2007 р. відбувся візит Директора з Європейських зв'язків CISAC Мітко Чаталбашева до ДП УААСП і Державного департаменту інтелектуальної власності.

У жовтні 2007 р. з метою обміну досвідом роботи група фахівців ДП УААСП перебувала в Російському авторському товаристві (РАО). У ході візиту обговорено питання

співробітництва та взаємних розрахунків за використання творів українських і російських авторів на території України та Росії. Крім того, російських колег поінформували про зміни в законодавстві України у сфері авторського права.

15–16 листопада 2007 р. проходив семінар для країн Центральної та Східної Європи на тему «Відносини між організаціями колективного управління та їхніми членами», в

якому брали участь директор ДП УААСП Л.Б. Пашковський та начальник управління міжнародних зв'язків Г.Ш. Чомахашвілі. Щорічний семінар організований CISAC/BIEM на базі авторського товариства Угорщини (ARTISJUS).

Станом на 31 грудня 2007 р. ДП УААСП має 84 договори про представництво інтересів з 50 авторсько-правовими товариствами з усього світу.

6 Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності. Стимулювання творчої діяльності



6.1. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців

Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2007 р. № 863-р ЗАТ «Інститут інтелектуальної власності і права» перетворено у Державний інститут інтелектуальної власності (далі — Інститут). На виконання цього рішення Кабінету Міністрів розроблена структура Інституту, яка передбачає підготовку та підвищення кваліфікації фахівців за трьома спеціальностями специфічних категорій:

7(8).000002 — Інтелектуальна власність;

8.000012 — Консолідована інформація;

8.000014 — Управління інноваційною діяльністю.

Розширено штат науково-педагогічних кадрів Інституту — тепер тут працюють за штатом 4 доктори і 6 кандидатів наук, за сумісництвом — 5 докторів і 7 кандидатів наук.

Рішенням Державної акредитаційної комісії від 27 листопада 2007 р. (протокол № 68) Інститут визнано акредитованим за IV (вищим) рівнем акредитації. Отримані ліцензії на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю 8.000002 «Інтелектуальна власність».

Інститутом у 2007 р. підготовлено 67 спеціалістів і 46 магістрів за спеціальністю 7(8).000002 «Інтелектуальна власність». Створено Регіональний навчально-науковий центр у м. Хмельницькому, в якому проходять підготовку 23 слухача за спеціальністю 7.000002 «Інтелектуальна власність». На базі Центру відпрацьовується технологія дистанційного навчання.

За договором з Фондом державного майна України Інститутом проведено курси базової підготовки оцінювачів прав інтелектуальної власності. Свідоцтво оцінювачів отримали шість осіб.



Заступник голови ДДІВ В.Дмитришин та ректор ІІВП В.Пархоменко

На замовлення ВАТ «Фармак» проведено курси підвищення кваліфікації для менеджерів за програмою «Практичні аспекти управління інтелектуальною власністю на підприємстві».

З метою підвищення якості підготовки фахівців у сфері інтелектуальної власності та сприяння кадровому забезпеченню вищих навчальних закладів науково-педагогічними працівниками, які викладатимуть навчальні дисципліни з питань інтелектуальної власності, Держдепартамент спільно з Інститутом у 2007 р. провів курси підвищення кваліфікації у сфері інтелектуальної власності для 11 науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів.

Спільно з Українським науково-технічним центром (УНТЦ) та центром «Харківські технології» на базі Інституту проведено тренінг за програмою «Технологічний менеджмент: комерціалізація результатів наукової діяльності в науково-дослідних інститутах» для науковців Національної академії наук України (30 осіб). Сертифікати учасникам тренінгу вручив особисто Президент НАН України академік Б.Є. Патон.

Аналогічний тренінг проведено для науковців Національної академії наук Грузії (м. Тбілісі) та Національної академії наук Азербайджану (м. Баку).

До участі у конференціях, курсах, семінарах та тренінгах, організованих і проведених Інститутом у 2007 р., залучено 421 особу.

У звітному році навчально-науково-виробничим комплексом «Академія інтелектуальної власності», до складу якого входять Держдепартамент, Інститут інтелектуальної власності і права, ДП «Український інститут промислової власності» та ДП «Українське агентство з авторських і суміжних прав»,

розроблено третій стандарт у рамках спеціальності «Інтелектуальна власність», а саме Галуzeвий стандарт вищої освіти «Підготовка магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000002 "Інтелектуальна власність"», який відповідно до Державного класифікатора України «ДК 003–2005 Класифікатор професій» на ринку праці відповідає кваліфікації 2419.2 «Професіонал з інтелектуальної власності». Цей стандарт дозволить готувати фахівців з питань інтелектуальної власності для забезпечення сфери інтелектуальної власності, науки, освіти та інноваційної діяльності. На виконання договору між Інститутом та Головним управлінням освіти і науки виконавчого органу Київської міської державної адміністрації (КМДА) «Розробка механізмів залучення в господарський обіг міста Києва об'єктів інтелектуальної власності» Інститутом розроблено проекти нормативних актів щодо механізмів залучення в господарський обіг м. Києва об'єктів інтелектуальної власності, вперше в Україні створено базу для інвентаризації і управління об'єктами права інтелектуальної власності, розробленими або придбаними за рахунок бюджету міста. Основною метою використання результатів цієї роботи у практичній діяльності підприємств, організацій і установ, підпорядкованих КМДА, та Головних управлінь КМДА є отримання додаткових надходжень до бюджету міста. Крім того, розроблено шість положень і три методичні рекомендації, програму навчального спецкурсу та навчальний посібник для студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів м. Києва.

Для забезпечення власних потреб, а також запитів інших вищих навчальних закладів України, що здійснюють підготовку спеціалістів і магістрів за спеціальністю «Інтелектуальна власність», Інститут видав близько 7 тис. примірників навчальних посібників 14 найменувань.

З метою впровадження навчальної дисципліни «Основи інтелектуальної власності» в загальноосвітніх навчальних закладах для учнів старших класів у 2007 р. розроблено концепцію навчальної програми і підручника «Основи інтелектуальної власності» для учнів 10 класів різного типу навчальних закладів. МОН своїм рішенням від 26.12.2007 р. № 1.4/18-Г-2370 ухвалило підручник до видання з грифом «Затвер-

джено Міністерством освіти і науки України як підручник для учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів різних типів та студентів вищих навчальних закладів I та II рівнів акредитації».

Державне замовлення на підготовку фахівців за спеціальністю 7(8).000002 «Інтелектуальна власність» освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста та магістра у 2007 р. становило 72 спеціаліста і 100 магістрів. Його отримали дев'ять вищих навчальних закладів країни.

У звітному році Держдепартамент здійснював підготовку та атестацію представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), розглядав скарги на дії патентних повірених, пов'язані з неналежним виконанням ними їх професійних обов'язків, контролював дотримання патентними повіреними вимог чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності, провадив ведення Державного реєстру патентних повірених. Атестаційна комісія Держдепартаменту у 2007 р. атестувала 18 кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені). Станом на 1 січня 2008 р. загалом в Україні зареєстровано 325 патентних повірених, які надають послуги у сфері охорони прав інтелектуальної власності в 35 містах 19 областей України та Автономній Республіці Крим.

6.2. Науково-практичні конференції та семінари

Одним із найбільш доступних та дієвих способів поширення знань про інтелектуальну власність є проведення конференцій, науково-практичних семінарів, «круглих столів» тощо. Ці заходи є досить ефективними засобами обміну досвідом та актуальною інформацією у сфері охорони інтелектуальної власності і справляють вагомий вплив на визначення шляхів розвитку національного законодавства з питань інтелектуальної власності.

У 2007 р. Держдепартаментом організовано та проведено 25 конференцій і семінарів з актуальних питань, пов'язаних з набуттям охорони, використанням і захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності, зокрема:

31 січня — семінар «Піратство в мережі Інтернет та стратегії боротьби»;

20 лютого — семінар «Нові бізнес-моделі



Міністр освіти і науки С. Ніколаєнко оглядає виставку дитячих досягнень в рамках конференції «Місце винахідника і раціоналізатора в громадському суспільстві»

в мережі Інтернет, рекомендації по он-лайн ліцензуванню»;

21 березня відбулися Парламентські слухання на тему «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування». В рамках підготовки до них проведено 16 представницьких засідань «круглих столів» і громадських обговорень, присвячених цій важливій темі;

28–30 березня — навчальний семінар «Інвентаризація, бухгалтерський облік та оподаткування об'єктів інтелектуальної власності»;

4–6 квітня — навчальний науково-практичний семінар для працівників органів виконавчої влади і державних органів приватизації «Інтелектуальна власність у господарській діяльності підприємств, установ і організацій»;

16–19 квітня в рамках Тижня промислових технологій у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» (м. Київ) відбулося святкування Всесвітнього дня інтелектуальної власності, яке цього року проходило під гаслом «Заохочення творчості» — зокрема, 17 квітня проходила науково-практична конференція «Інтелектуальна власність як інструмент економічного розвитку»;

18 травня відбувся науково-практичний семінар на тему «Введення в господарський обіг об'єктів права інтелектуальної власності»;

4–7 червня спільно з ІВГП організовано і проведено VII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми підготовки фахівців з інтелектуальної власності в Україні». У роботі конференції брали участь представники Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, МОН, Бри-

танської Ради в Україні та 10 інших організацій. 63 особи з 17 регіонів України представляли 31 вищий навчальний заклад та 2 академії наук. У рамках конференції проведено «круглий стіл» на тему «Галузевий стандарт вищої освіти України "Підготовка магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000002 Інтелектуальна власність"», продемонстровано технологію комп'ютерного тестового контролю рівня знань та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців;

26 червня — семінар «Актуальні питання ведення державних реєстрів», в якому брали участь представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), керівники і фахівці підприємств, установ та організацій;

3–7 вересня в м. Ялта відбувся важливий представницький захід — XI Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми інтелектуальної власності», яку організував Держдепартамент спільно з ВОІВ, ЄПВ та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим. У конференції брали участь представники органів державної влади та управління, промислових підприємств і науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, юридичних компаній та фірм патентних повірених, малого і середнього бізнесу, банківського сектору, судової системи, національних відомств інтелекту-

альної власності, засобів масової інформації, громадських організацій, фахівці та менеджери з питань інтелектуальної власності України, Республіки Білорусь, Литви, Республіки Молдова, Німеччини, Республіки Польща, Російської Федерації, Румунії, Угорщини, США, а також з міжнародних організацій — ВОІВ, ЄПВ, Відомства з гармонізації внутрішнього ринку (OHIM), Європейського альянсу з авторського права (СЕЕСА, м. Будапешт) — загалом понад 250 осіб.

Тематика конференції присвячувалася політико-правовим, законодавчим і економічним засадам формування ринку інтелектуальної власності в Україні, проблемам створення системи державного регулювання і управління інтелектуальною власністю, сучасним тенденціям патентування в контексті економічного розвитку країни. Конференція стала базовою для обговорення наукових, методологічних та практичних питань у сфері інтелектуальної власності. У рамках програми конференції відбулися пленарні засідання під гаслом «Інтелектуальна власність — основа інноваційної економіки» і «Стратегія використання прав інтелектуальної власності». Плідно працювали секції за темами: «Проблеми використання авторського права і суміжних прав: в гостях у Бомарше»; «Правозастосування і захист прав інтелектуальної власності»;



«Вдосконалення правової охорони об'єктів промислової власності»; «Проблеми експертизи об'єктів права промислової власності». Особливу увагу привернули проблеми забезпечення якості функціонування патентної системи. Вперше була змодельована процедура медіації — врегулювання спорів з питань інтелектуальної власності. Актуальним стало питання професійної підготовки у сфері інтелектуальної власності учнівської та студентської молоді, зокрема презентація підручника з інтелектуальної власності для учнів загальноосвітніх шкіл. Крім того, відбулося засідання науково-консультативної ради при Вищому господарському суді України. Як завжди, присутніх особливо зацікавило обговорення проблеми, пов'язаної із торговельними марками — вдосконалення нормативної бази та правозастосування, особливості експертизи заявок на позначення, конфлікт прав власників позначень і способи врегулювання відповідних спорів;

21 вересня, на честь Дня винахідника і раціоналізатора, відбулася Всеукраїнська конференція «Місце винахідника і раціоналізатора у громадському суспільстві України». Проходила виставка-презентація досягнень вітчизняних винахідників та раціоналізаторів України «Винаходи України» і дитячої творчості;

31 жовтня проведено навчальний семінар «Особливості експертизи об'єктів промислової власності в Україні»;

6–7 листопада відбувся навчальний семінар для фахівців органів державної влади «Інтелектуальна власність в господарській діяльності підприємств, установ і організацій»;

17 грудня проходив навчальний семінар для наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації «Організація діяльності підрозділів з питань інтелектуальної власності вищих навчальних закладів». Програму семінару присвячено питанням розвитку законодавства України про охорону прав інтелектуальної власності, інвентаризації, бухгалтерського обліку та оподаткування операцій з об'єктами інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах, розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, економіко-правовим аспектам трансферу технологій. Присутні обмінялися досвідом організації діяльності підрозділів з питань інтелектуальної власності



сті вищих навчальних закладів. По закінченні заходу всі учасники отримали сертифікати про проходження навчання за програмою семінару. У семінарі брали участь 62 представники 47 вищих навчальних закладів із 20 регіонів України.

Протягом року Держдепартаментом організовано проведення регіональних конференцій і семінарів з питань інтелектуальної власності для фахівців з інтелектуальної власності закладів освіти, студентів, керівників підприємств, установ і організацій, представників обласних та районних державних адміністрацій, підприємств, наукових установ і організацій. Програма регіональних семінарів включала, зокрема, питання: сучасний стан і перспективи розвитку законодавства України в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності; розпорядження майновими правами інтелектуальної власності; економічні аспекти інтелектуальної власності; захист прав інтелектуальної власності та інші. Відбулися такі регіональні заходи:

24 січня, в м. Дніпропетровську спільно з Дніпропетровською державною адміністрацією та регіональним ЦНТЕІ, — науково-практична конференція «Роль та значення інтелектуальної власності в інноваційному розвитку Дніпропетровщини»;

4 липня, в м. Полтаві на базі Полтавського ЦНТЕІ, — семінар для фахівців Полтави, Чернігова, Кременчука та Кіровограда;

24 жовтня, в м. Маріуполі, — семінар за участю Приазовського державного технічного університету та ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча», в якому брали участь фахівці з інтелектуальної власності Донецької, Дніпропетровської і Запорізької областей;

12 грудня, в м. Миколаєві за участю Національного університету кораблебудування ім. Адмірала Макарова, — семінар для фахівців Миколаївської, Одеської та Херсонської областей.

Систематично проводилися засідання «круглих столів», наради та зустрічі, зокрема «круглі столи» «Охорона торговельних марок, фірмових найменувань та географічних зазначень в Україні в контексті світового досвіду», «Освіта у сфері інтелектуальної власності — проблеми та шляхи вирішення», «Піратство в мережі Інтернет та стратегії боротьби», «Нові бізнес-моделі в мережі Інтернет, рекомендації по он-лайн ліцензуванню»; зустріч із представниками установ НАН України для обговорення питань удосконалення нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності та процедури набуття прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності; нарада «Стан та перспективи розвитку системи патентно-інформаційного забезпечення у сфері промислової власності»; обговорювалися питання порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав інтелектуальної власності; методологічного забезпечення експертизи об'єктів права промислової власності; засідання Громадської ради «Про шляхи удосконалення відносин у сфері інтелектуальної власності» тощо.

6.3. Стимулювання творчої діяльності

Держдепартамент приділяє велику увагу творчості підростаючого покоління. Для всебічної підтримки обдарованої молоді, впровадження інноваційно-освітніх методів і технологій у навчальних закладах України, забезпечення інтеграції вітчизняної освіти і науки в європейський та світовий простір Держдепартамент щорічно бере участь і надає спонсорську допомогу у проведенні тижня всеукраїнських та міжнародних науково-освітніх проектів «Україна—Європа—Світ», в рамках якого з 28 лютого по 4 березня 2007 р. проходили Всеукраїнський конкурс юних раціоналізаторів та винахідників «Природа — людина — виробництво — екологія» і всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій «Екософт-2007», організовані МОН, Національною академією наук України разом з Національним екологонатуралістичним центром учнівської молоді в м. Києві. За підсумками Всеукраїнського конкурсу «Природа — людина — виробниц-

тво — екологія» за творчі здобутки в галузях біології, медицини, екології, хімії, сільськогосподарського дослідництва і фізики 32 учням та студентам профтехучилищ і університетів з 18 областей України вручено грамоти Держдепартаменту, з них 7 осіб відзначені почесними знаками «Автор». Переможцям Всеукраїнського чемпіонату з інформаційних технологій «Екософт-2007» Держдепартамент вручив цінні подарунки. Метою чемпіонату є виявлення і підтримка юних талантів, які творчо працюють у галузі розробки різнопланових програмних продуктів, проектують компоненти комп'ютеризованих систем.

З 16 по 19 квітня 2007 р. у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» в рамках Тижня промислових технологій тривала III Міжнародна виставка «Винаходи та інновації». Організатори виставки — Держдепартамент і компанія «Євроіндекс», партнер — Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг. Близько 40 підприємств і установ з різних регіонів України представили багато цікавих, оригінальних розробок, запатентованих винаходів, інноваційної продукції, а фахівці патентного відомства Республіки Молдова — послуги відомства і розробки підприємств своєї республіки.

Великий успіх мала презентація інноваційних розробок учасників виставки та переможців конкурсу «Винахід-2006».

Під егідою Державного департаменту інтелектуальної власності було розгорнуто експозиції Українського інституту промислової власності, Українського центру інноватики і патентно-інформаційних послуг та Інституту інтелектуальної власності і права.

Вперше в рамках роботи виставки пройшов форум, започаткований асоціацією «Приватні інвестори України». Компанії «Євроіндекс» і «Євроконсалтинг» та УкрЦІПІП були співорганізаторами форуму.

Під час проведення виставки відбулася урочиста церемонія нагородження переможців щорічних всеукраїнських конкурсів винахідницької діяльності «Винахід-2006» і конкурсу на одержання нагород BOIV для підприємств з інноваційною діяльністю, в яких брали участь винахідники з усіх регіонів України. На конкурс було подано 448 робіт — на 90 більше, ніж у попередньому році. Традиційно за результатами конкурсів визначено переможців у номінаціях «Кращий

винахід–2006», «Кращий винахід року в регіоні», «Кращий винахід серед молоді», в 11 галузевих номінаціях, на нагороду медалями BOIB у номінаціях «Молодий винахідник» і «Жінки-винахідники», а також роботи, які не потрапили до жодної номінації, але на думку експертної комісії є цікавими, актуальними та корисними для національної економіки. Оголошення підсумків конкурсів, урочиста церемонія нагородження переможців, авторів, винахідників і представників творчих професій грамотами та дипломами Держдепартаменту, цінними подарунками і сертифікатами на користування послугами Інтернет-біржі промислової власності, а також вручення чотирьох спеціальних нагород за роботи, які заслуговують на особливу увагу і підтримку, відбулися 16 квітня 2007 р. року під час заходів, присвячених Всесвітньому дню інтелектуальної власності.

За результатами конкурсу «Винахід–2006» золотими медалями Всесвітньої організації інтелектуальної власності нагороджені:

— у категорії «Молодий винахідник» — автор винаходу і власник патенту на розробку «Система освітлювання автомобіля» (патент № 14639) Ходурський Андрій Єгорович (17 років) — студент першого курсу Київської державної академії водного транспорту ім. Гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного;

— у категорії «Жінки-винахідники» — спів-автори винаходу «Спосіб вирощування гігантської устриці GRASSOSTREA GIGAS у Чорному морі» (патент № 76680, патенто-власник — Інститут біології південних морів

ім. О.О. Ковалевського НАН України) Піркова Ганна Василівна, Ладигіна Людмила Володимирівна.

Переможцями Всеукраїнського конкурсу на нагороду BOIB для підприємств з інноваційною діяльністю за 2006 р. стали ТОВ «Інмайстерс» — за використання виробничого та науково-технічного потенціалу для надання допомоги спеціалістам, які працюють у сфері науково-медичних досліджень і практичної охорони здоров'я, приватне підприємство «Артон» — за виробництво, активне вдосконалення та розробку новітніх моделей пожежних сповіщувачів. Вони нагороджені почесною відзнакою BOIB.

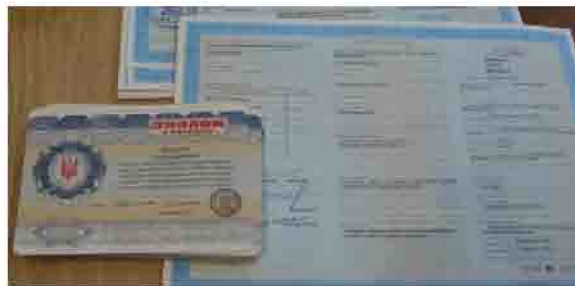
Вручення нагород BOIB відбулося 21 вересня 2007 р. під час святкування Дня винахідника і раціоналізатора.

У серпні оголошено чергові конкурси «Винахід року–2007» і на нагороду BOIB для підприємств з інноваційною діяльністю.

27–30 березня 2007 р. з метою вивчення досвіду проведення виставкових, конкурсних і науково-практичних заходів та співпраці з оргкомітетом представники УкрЦІПІП брали участь у роботі Міжнародного салону промислової власності «Архімед» (м. Москва, Російська Федерація).

25–27 вересня Держдепартамент як спів-організатор брав участь у роботі III Міжнародного салону винаходів та нових технологій «Новий час» (м. Севастополь).

УкрЦІПІП також був учасником спеціалізованої виставки «Світ фінансів–2007» (м. Київ, 17–19 жовтня) і VI Національної виставки високих технологій та конкурентоспроможної продукції «Укртехнологія–2007» (м. Київ, 5–7 грудня).



Статистика

1. Заявки на винаходи (розподіл за країнами)

Код	Країна	Національна процедура					Міжнародні заявки				
		2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього	1774	4356	3842	3788	3768	1283	1422	1750	2142	2397
UA	Україна	1630	4086	3535	3472	3437	6	4	3	2	–
AT	Австрія	8	5	4	5	3	13	12	26	30	48
AU	Австралія	–	1	–	–	–	9	11	14	19	28
BE	Бельгія	–	2	7	7	4	17	32	47	84	98
BG	Болгарія	1	–	–	4	1	–	2	4	–	2
BY	Республіка Білорусь	10	14	22	21	15	1	1	4	1	4
CA	Канада	1	1	–	3	1	12	24	19	23	21
CH	Швейцарія	6	6	16	8	13	85	88	100	118	139
CN	Китай	–	–	3	–	1	4	4	7	14	10
CZ	Чеська Республіка	5	2	–	2	1	5	7	10	17	15
DE	Німеччина	20	33	52	67	77	328	290	338	467	435
DK	Данія	1	3	2	4	2	30	38	37	64	51
ES	Іспанія	1	–	1	1	2	17	14	14	33	26
FI	Фінляндія	2	–	–	2	2	16	16	35	21	19
FR	Франція	31	82	75	47	33	112	110	118	119	140
GB	Сполучене Королівство	4	1	–	5	3	50	48	48	65	90
HU	Угорщина	–	–	–	–	–	4	19	12	30	14
IE	Ірландія	–	–	–	–	–	3	5	11	16	25
IL	Ізраїль	1	4	5	4	3	6	11	17	12	16
IN	Індія	1	–	–	1	–	19	14	8	18	37
IT	Італія	4	–	5	3	19	22	37	53	42	68
JP	Японія	–	2	1	6	3	28	28	53	51	77
KR	Республіка Корея	–	–	–	3	–	2	15	16	23	34
LU	Люксембург	–	–	–	1	2	6	10	10	14	9
NL	Нідерланди	1	3	2	1	–	35	59	66	82	82
NO	Норвегія	–	–	–	1	1	9	4	4	12	20
PL	Польща	–	4	2	–	14	5	9	9	9	8
RU	Російська Федерація	22	56	66	44	36	26	39	23	48	45
SE	Швеція	1	1	3	6	8	54	78	67	82	87
SK	Словаччина	–	1	1	–	2	2	1	1	3	3
US	США	24	36	34	54	72	317	345	520	559	676
	Інші	–	13	6	16	13	39	47	56	64	70

2. Заявки на винаходи (розподіл за МПК)

N	Підрозділ	Класи МПК	Національна процедура					Процедура РСТ				
			2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього		1774	4356	3842	3788	3768	1283	1422	1750	2142	2397
1	Сільське господарство	A 01, крім A 01N	78	258	245	210	175	20	18	25	25	25
2	Харчові продукти; тютюн	A 21-A 24	50	137	116	128	111	41	27	28	41	51
3	Речі особистого або домашнього вжитку	A 41-A 47	25	28	36	29	25	12	5	19	37	24
4	Здоров'я; розваги	A 61-A 63, крім A 61K	118	423	296	255	213	47	60	220	68	79
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей	A 61K	46	209	133	139	118	377	447	354	361	394
6	Сепарація; змішування	B 01-B 09	59	188	150	167	165	54	40	71	64	74
7	Формування (металу)	B 21-B 23	65	205	144	161	122	35	50	53	65	76
8	Формування (обробка матеріалів)	B 24-B 30, B 32	48	69	61	42	73	16	28	41	38	63
9	Друкарська справа	B 41-B 44	13	17	12	13	8	1	21	16	15	9
10	Транспортні засоби	B 60-B 68	126	281	203	220	226	50	57	82	85	105
11	Мікроструктурні технології; нанотехнології	B 81-B 82	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
12	Хімія (неорганічна)	C 01-C 05	75	200	165	205	157	32	37	49	73	67
13	Хімія (органічна)	C 07, A 01N	21	75	76	117	87	219	249	285	686	688
14	Хімія (макромолекулярні сполуки)	C 08	14	38	52	39	37	24	13	20	35	39
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження)	C 09-C 11	35	81	82	65	85	12	26	36	68	47
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри)	C 12-C 14	27	91	67	76	55	45	38	19	49	59
17	Металургія	C 21-C 23, C 25, C 30	49	211	181	163	145	22	44	61	48	70
18	Текстиль або еластичні матеріали	D 01-D 07	9	25	28	15	12	10	5	10	7	14
19	Папір (включаючи клас B 31)	D 21, B 31	4	13	3	4	10	4	11	1	6	9
20	Будівництво	E 01-E 06	72	115	135	110	114	37	27	49	53	70
21	Буріння; гірнична справа	E 21	42	119	111	124	84	4	7	10	7	11
22	Двигуни або насоси	F 01-F 04, F 15	206	268	313	242	188	22	30	21	27	21
23	Загальне машинобудування	F 16-F 17	49	117	126	108	80	16	13	19	13	20
24	Освітлення; опалення	F 21-F 28	78	123	124	151	138	17	12	23	32	40
25	Зброя; вибухові роботи	F 41, F 42, C 06	44	43	64	46	58	5	4	7	12	3
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія)	G 01-G 03	167	339	357	302	270	27	33	18	47	46
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення)	G 04-G 08	36	132	97	104	83	24	18	19	16	41
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації)	G 09-G 12	17	47	49	45	26	8	10	9	17	12
29	Ядерна фізика	G 21	15	22	18	14	10	5	4	6	4	9
30	Електрика (електричне обладнання)	H 01, H 02, H 05	78	245	183	212	197	31	15	19	24	63
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку)	H 03, H 04	33	73	31	63	36	54	60	143	105	129
32	Інші (некласифіковані)		75	164	184	218	658	12	13	17	14	39

3. Патенти на винаходи (розподіл за країнами)

Код	Країна	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього	3113	2838	3433	3698	4058
UA	Україна	1837	1669	2171	2495	2618
AT	Австрія	14	9	25	15	26
AU	Австралія	2	5	8	9	13
BE	Бельгія	22	30	20	32	33
BG	Болгарія	–	–	1	1	7
BY	Республіка Білорусь	5	4	5	19	16
CA	Канада	10	8	10	15	15
CH	Швейцарія	41	64	86	74	79
CN	Китай	–	2	2	5	4
CZ	Чеська Республіка	5	7	9	6	10
DE	Німеччина	332	223	274	254	322
DK	Данія	40	46	28	20	28
ES	Іспанія	11	8	9	15	21
FI	Фінляндія	9	24	13	15	16
FR	Франція	139	111	131	99	174
GB	Сполучене Королівство	60	70	36	38	42
HR	Хорватія	4	6	4	3	3
HU	Угорщина	13	15	16	13	13
IE	Ірландія	1	3	3	3	6
IL	Ізраїль	11	13	9	16	6
IT	Італія	31	24	21	23	38
JP	Японія	22	14	24	30	41
KR	Республіка Корея	4	5	4	15	8
LI	Ліхтенштейн	8	3	2	1	2
LU	Люксембург	10	3	7	4	7
NL	Нідерланди	41	41	49	46	51
NO	Норвегія	9	8	10	2	6
PL	Польща	4	2	3	8	6
RU	Російська Федерація	51	56	66	68	67
SE	Швеція	36	37	39	45	59
SK	Словаччина	6	1	1	3	–
US	США	310	299	305	269	265
	Інші	25	28	42	37	56

4. Патенти на винаходи (розподіл за МПК)

N	Підрозділ	Класи МПК	Національна процедура					Процедура РСТ				
			2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього		2052	1860	2321	2645	2780	1061	978	1112	1053	1278
1	Сільське господарство	A 01, крім A 01N	85	79	110	150	212	16	7	14	21	18
2	Харчові продукти; тютюн	A 21-A 24	37	56	48	50	69	11	17	27	25	29
3	Речі особистого або домашнього вжитку	A 41-A 47	9	11	12	12	15	14	10	16	7	6
4	Здоров'я; розваги	A 61-A 63, крім A 61K	135	141	171	197	167	39	29	34	38	104
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей	A 61K	137	76	127	128	109	273	183	153	273	370
6	Сепарація; змішування	B 01-B 09	118	105	138	145	163	64	28	30	44	46
7	Формування (металу)	B 21-B 23	78	100	113	141	150	24	19	24	33	51
8	Формування (обробка матеріалів)	B 24-B30, B 32	24	46	40	51	50	21	15	13	16	25
9	Друкарська справа	B 41-B 44	6	11	6	3	11	13	10	7	6	13
10	Транспортні засоби	B 60-B 68	127	113	149	160	161	36	27	44	42	52
11	Мікроструктурні технології; нанотехнології	B 81- B 82	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–
12	Хімія (неорганічна)	C 01-C 05	115	96	130	144	136	25	31	35	25	47
13	Хімія (органічна)	C 07, A 01N	103	72	57	60	67	227	363	399	223	264
14	Хімія (макромолекулярні сполуки)	C 08	31	25	31	49	27	13	18	17	19	12
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження)	C 09-C 11	57	53	82	95	79	18	11	15	18	27
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри)	C 12-C 14	100	82	79	68	61	9	21	43	36	17
17	Металургія	C 21-C 23, C 25, C 30	97	102	107	187	173	35	17	37	35	57
18	Текстиль або еластичні матеріали	D 01-D 07	17	13	12	16	19	13	3	10	8	6
19	Папір (включаючи клас B 31)	D 21, B 31	8	7	10	14	3	1	2	1	8	3
20	Будівництво	E 01-E 06	43	40	81	60	84	19	22	31	29	23
21	Буріння; гірнична справа	E 21	90	72	62	58	87	5	7	8	8	5
22	Двигуни або насоси	F 01-F 04, F 15	101	96	130	132	158	9	6	22	15	17
23	Загальне машинобудування	F 16-F 17	63	66	74	74	89	12	10	10	7	13
24	Освітлення; опалення	F 21-F 28	68	48	99	69	78	17	9	11	10	8
25	Зброя; вибухові роботи	F 41, F 42, C 06	43	17	37	48	43	5	3	3	2	3
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія)	G 01-G 03	178	142	182	283	298	19	20	14	27	16
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення)	G 04-G 08	37	44	57	45	59	35	18	18	10	4
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації)	G 09-G 12	22	32	23	24	15	7	11	10	8	3
29	Ядерна фізика	G 21	11	6	8	10	17	9	2	5	3	4
30	Електрика (електричне обладнання)	H 01, H 02, H 05	91	92	114	143	156	36	10	22	20	13
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку)	H 03, H 04	21	16	29	29	24	34	49	39	37	22
32	Інші (некласифіковані)		–	1	3	–	–	1	–	–	–	–

5. Заявки та патенти на корисні моделі (розподіл за МПК)

N	Підрозділ	Класи МПК	Заявки					Патенти				
			2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього		839	5232	7286	8171	8870	672	1853	7467	8268	9215
1	Сільське господарство	A 01, крім A 01N	18	261	314	345	446	21	88	377	414	521
2	Харчові продукти; тютюн	A 21-A 24	23	195	274	315	316	21	73	292	356	385
3	Речі особистого або домашнього вжитку	A 41-A 47	30	62	97	97	97	33	36	110	92	127
4	Здоров'я; розваги	A 61-A 63, крім A 61K	53	931	1197	1187	1342	42	272	1362	1437	1542
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей	A 61K	3	330	417	461	367	—	81	512	523	473
6	Сепарація; змішування	B 01-B 09	50	193	286	263	355	47	89	289	308	374
7	Формування (металу)	B 21-B 23	38	193	311	264	345	12	82	320	308	385
8	Формування (обробка матеріалів)	B 24-B 30, B 32	11	91	149	119	215	19	44	144	148	201
9	Друкарська справа	B 41-B 44	8	14	32	35	27	4	9	29	47	39
10	Транспортні засоби	B 60-B 68	161	354	436	427	458	111	183	522	527	528
11	Мікроструктурні технології; нанотехнології	B 81-B 82	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
12	Хімія (неорганічна)	C 01-C 05	10	140	178	206	248	10	42	202	227	289
13	Хімія (органічна)	C 07, A 01N	3	63	61	96	172	4	11	79	94	213
14	Хімія (макромолекулярні сполуки)	C 08	—	24	47	40	48	—	7	31	65	46
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження)	C 09-C11	6	76	104	123	138	2	29	94	127	164
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри)	C 12-C 14	3	95	155	186	193	2	23	172	188	278
17	Металургія	C21-C23, C25, C30	18	160	231	187	235	8	58	262	233	269
18	Текстиль або еластичні матеріали	D01-D07	7	20	42	48	62	7	10	35	76	62
19	Папір (включаючи клас B31)	D21, B31	7	15	4	7	12	4	5	17	3	11
20	Будівництво	E01-E06	54	157	316	277	308	50	74	290	327	342
21	Буріння; гірнична справа	E21	32	169	234	221	227	27	60	257	254	266
22	Двигуни або насоси	F01-F04, F15	31	148	186	193	261	30	70	201	228	299
23	Загальне машинобудування	F16-F17	36	137	200	233	214	46	55	209	275	266
24	Освітлення; опалення	F21-F28	56	152	207	238	233	45	82	226	268	287
25	Зброя; вибухові роботи	F41, F42, C06	16	74	84	96	104	13	31	91	104	123
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія)	G01-G03	37	408	695	554	719	30	126	596	836	810
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення)	G04-G08	18	134	177	183	215	25	51	179	217	238
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації)	G09-G12	19	87	102	142	131	18	44	121	135	156
29	Ядерна фізика	G 21	1	26	17	17	16	2	9	30	17	27
30	Електрика (електричне обладнання)	H01, H02, H05	39	241	257	257	378	36	92	326	294	359
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку)	H03, H04	4	47	112	118	103	3	17	92	137	135
32	Інші (некласифіковані)	—	47	235	364	1235	884	—	—	—	2	—

6. Заявки і патенти на промислові зразки (розподіл за країнами)

Код	Країна	Заявки					Патенти				
		2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього	2310	1862	2010	2236	2147	1474	1436	1569	2061	2213
UA	Україна	2156	1673	1750	1833	1746	1408	1348	1423	1803	1803
AT	Австрія	–	–	–	11	10	–	–	–	–	13
AU	Австралія	1	–	2	–	–	–	–	–	1	–
BG	Болгарія	14	2	–	7	3	–	1	4	–	2
BY	Республіка Білорусь	4	33	10	8	3	–	2	24	5	10
CH	Швейцарія	1	1	2	9	5	2	–	2	6	6
CN	Китай	–	–	–	4	24	–	–	–	–	8
CY	Кіпр	1	13	13	15	4	1	–	19	8	13
DE	Німеччина	10	4	7	16	19	10	4	8	7	15
FI	Фінляндія	3	–	–	1	3	2	1	1	–	2
FR	Франція	3	13	8	8	4	2	3	10	10	9
GB	Сполучене Королівство	16	2	2	7	16	10	8	1	3	4
IN	Індія	3	3	12	4	18	–	3	–	–	8
IT	Італія	1	3	8	17	17	3	3	3	7	19
JP	Японія	6	8	8	18	8	2	2	6	11	20
KR	Корея	–	8	18	8	–	–	–	4	22	8
MD	Республіка Молдова	2	–	1	4	58	–	2	–	1	5
NL	Нідерланди	12	12	10	8	9	1	10	8	9	11
PL	Польща	4	3	26	57	35	3	3	3	46	45
RU	Російська Федерація	41	36	56	118	94	13	34	21	58	89
TR	Туреччина	1	17	45	21	22	–	1	6	15	63
US	США	16	16	12	27	19	6	1	19	23	25
	Інші	15	15	20	35	30	11	10	7	26	35

7. Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг за національною процедурою (розподіл за країнами)

Код	Країна	Заявки					Реєстрації				
		2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього	13772	13960	16366	20813	23746	7706	9383	11645	13134	15375
UA	Україна	11684	11527	13184	17170	19888	5636	7680	9418	10327	12130
AE	Об'єднані Арабські Емірати	5	6	13	22	19	1	3	5	3	22
AR	Аргентина	6	1	7	2	32	11	15	3	5	6
AT	Австрія	4	9	5	30	18	30	6	8	9	23
AU	Австралія	–	1	7	7	9	2	–	–	2	7
BE	Бельгія	14	5	15	7	17	7	7	14	5	16
BG	Болгарія	37	10	17	33	12	21	15	22	11	15
BM	Бермуди	3	–	5	33	25	2	–	2	3	2
BR	Бразилія	7	16	18	47	19	2	10	7	18	14
BY	Республіка Білорусь	38	81	71	50	58	12	12	19	86	51
CA	Канада	10	17	36	13	26	19	11	12	20	26
CH	Швейцарія	123	104	118	188	217	93	88	132	134	135
CL	Чилі	6	6	10	7	1	3	3	10	4	8
CN	Китай	14	13	48	92	128	4	5	13	23	57
CU	Куба	–	–	–	2	2	1	–	1	–	–
CY	Кіпр	14	23	72	97	131	18	11	40	50	68
CZ	Чеська Республіка	6	12	21	31	28	1	5	8	22	25
DE	Німеччина	114	188	161	132	198	177	93	129	225	145
DK	Данія	16	12	13	12	27	17	14	12	12	10
EE	Естонія	–	11	2	6	4	–	6	3	9	5
EG	Єгипет	–	1	5	2	1	–	–	–	4	–
ES	Іспанія	16	13	12	18	17	8	21	19	11	11
FI	Фінляндія	8	19	39	32	61	31	13	10	25	44
FR	Франція	54	46	59	72	68	40	27	68	45	53
GB	Сполучене Королівство	156	145	146	198	204	127	73	182	150	171
GE	Грузія	2	6	3	7	11	6	6	3	3	5
GR	Греція	5	8	3	19	14	17	5	13	6	17
HR	Хорватія	9	4	5	14	19	13	2	4	4	8
HU	Угорщина	16	16	7	9	20	43	9	8	4	12
IE	Ірландія	12	4	9	34	7	11	4	12	7	15
IL	Ізраїль	18	7	15	23	35	7	6	14	9	14
IN	Індія	83	139	129	140	100	31	45	103	97	155
IT	Італія	15	19	10	26	48	11	13	18	17	15
JP	Японія	48	63	74	108	111	70	55	60	97	70
KR	Республіка Корея	38	43	34	51	21	37	35	31	51	45

Закінчення додатку 7

Код	Країна	Заявки					Регистрації				
		2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
KZ	Казахстан	—	—	8	2	6	2	3	—	—	2
LB	Ліван	1	11	3	5	1	1	—	8	5	4
LI	Ліхтенштейн	5	5	1	4	77	—	4	2	39	32
LK	Шрі-Ланка	7	3	1	7	3	—	1	7	3	1
LT	Литва	1	2	2	—	—	7	5	—	2	2
LU	Люксембург	4	11	12	11	20	24	4	3	9	17
LV	Латвія	4	2	7	4	14	2	2	3	5	2
MD	Республіка Молдова	14	16	6	19	22	1	18	15	8	16
MX	Мексика	—	2	1	1	20	—	1	1	2	2
NL	Нідерланди	64	41	59	96	86	81	44	85	48	87
NO	Норвегія	2	—	5	5	2	12	4	1	3	4
PA	Панама	3	11	8	2	5	1	1	6	10	4
PL	Польща	51	84	92	125	212	45	61	44	98	98
PT	Португалія	—	1	1	2	2	1	1	1	—	1
RO	Румунія	—	5	10	28	31	—	3	—	5	17
RU	Російська Федерація	378	619	841	589	496	247	298	368	691	596
SE	Швеція	11	16	33	53	29	26	16	15	29	58
SG	Сінгапур	21	5	29	—	17	9	15	24	16	19
SI	Словенія	3	2	2	—	1	2	39	5	4	3
SK	Словаччина	2	1	7	1	2	11	1	1	4	4
TR	Туреччина	21	30	48	57	91	32	15	23	36	40
TW	Тайвань	20	13	11	—	23	7	12	21	—	21
US	США	485	390	721	831	817	651	490	540	521	829
VG	Віргінські острови	—	36	14	—	47	—	15	11	—	42
	Інші	93	75	74	239	126	35	32	58	98	74

8. Заявки на знаки для товарів і послуг за Мадридською угодою (розподіл за країнами)

Код	Країна	2003	2004	2005	2006	2007
	Всього	6379	6303	8033	9183	9520
AM	Вірменія	5	16	10	12	9
AT	Австрія	112	200	280	281	304
AU	Австралія	8*	20*	18*	43*	32*
BE	Бельгія	210	96	151	171	179
BG	Болгарія	280	147	160	154	132
BY	Республіка Білорусь	9	24	21	19	29
CH	Швейцарія	691	365	493	650	688
CN	Китай	147	222	315	379	391
CY	Кіпр	3	12	6	14	18
CZ	Чеська Республіка	198	257	243	259	276
DE	Німеччина	1615	1344	1881	1984	1930
DK	Данія	53*	61*	103*	80*	90*
EE	Естонія	23*	28*	26*	41*	41*
EG	Єгипет	1	13	6	11	4
ES	Іспанія	147	166	206	197	210
FI	Фінляндія	49*	38*	55*	92*	77*
FR	Франція	625	590	783	818	904
GB	Сполучене Королівство	120*	131*	210*	267*	237*
GR	Греція	11*	36*	22*	24*	37*
HR	Хорватія	70	35	39	21	35
HU	Угорщина	92	118	72	87	346
IE	Ірландія	–	23*	8*	25*	24*
IS	Ісландія	1*	1*	7*	11*	48*
IT	Італія	428	502	666	795	883
JP	Японія	65*	70*	72*	137*	135*
KR	Республіка Корея	11*	21*	25*	23*	27*
KZ	Казахстан	8	20	20	13	10
LI	Ліхтенштейн	24	32	18	40	44
LT	Литва	40*	51*	41*	47*	29*
LU	Люксембург	25	62	84	64	43
LV	Латвія	39	45	54	57	55
MC	Монако	7	15	10	7	18
MD	Республіка Молдова	43	44	74	50	16
MK	Республіка Македонія	–	11	3	6	–
NL	Нідерланди	199	195	207	264	263
NO	Норвегія	17*	16*	15*	28*	24*
PL	Польща	203	219	204	274	246
PT	Португалія	7	15	34	37	29
RO	Румунія	26	38	29	52	45
RS	Сербія	20	15	20	38	48
RU	Російська Федерація	243	260	417	472	448
SE	Швеція	48*	47*	61*	86*	83*
SG	Сінгапур	10*	15*	4*	15*	17*
SI	Словенія	62	48	81	55	76
SK	Словаччина	69	60	66	96	66
TR	Туреччина	254*	217*	313*	424*	361*
US	США	16*	172*	359*	403*	418*
	Інші	33	149	31	45	88

* заявки за Протоколом до Мадридської угоди

9. Витрати на функціонування та розвиток державної системи правової охорони інтелектуальної власності у 2007 році

Статті витрат	Сума, тис. грн.
Організаційне забезпечення охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності; проведення експертизи та видача охоронних документів на об'єкти промислової власності	33734,5
Інформаційна діяльність у сфері охорони інтелектуальної власності	5973,5
Редакційно-видавнича діяльність	2026,1
Розвиток міжнародного співробітництва у сфері охорони інтелектуальної власності, організація та участь у проведенні виставок, конкурсів, семінарів тощо	1315,2
Організація процесу виготовлення контрольних марок	5507,4
Організація процесу розповсюдження контрольних марок, ведення єдиного реєстру одержувачів контрольних марок	716,2
Державна реєстрація авторського права і договорів	376,1
Всього	49649,0

Друкарня